

**สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32**

วิทยานิพนธ์

ของ

ศิเรก บุรณ์เจริญ

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**

ตุลาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE OPERATIONAL STATES OF DRUGS PROBLEM
PREVENTION AND SOLUTION IN SCHOOLS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 32**

Direag Boonjaroen

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements For the
Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

September 2011

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32		
ผู้วิจัย	ศิเรก บุรณ์เจริญ		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์	ที่ปรึกษาหลัก	
	รองศาสตราจารย์ ประหยัด สละกลาง	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 120 คน ครู 180 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 124 คน รวม 216 คน โดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วน ประมาณค่า และแบบปลายเปิด มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเป็นค่าที (t) อยู่ระหว่าง 1.76-5.84 และค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.979 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ Independent Samples t – test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละด้านตามวิธีการของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตรวจสอบและควบคุมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เรียงตามอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จริงจัง และมีข้อมูลในการจัดทำแผนและประชาสัมพันธ์ ป้องกันยาเสพติด

TITLE The Operational States of Drugs Problem Prevention and Solution in
Schools under the Secondary Educational Service Area Office 32

AUTHOR Direag Boonjaroen

THESIS ADVISORS Assistant Professor Dr. Sa-nguan Songwiwat Major Advisor
Associate Professor Prayad Salaklang Co-Advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2011

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the operational states of drugs problem prevention and solution in schools under the secondary educational service area office 32, classified by positions and working experiences. The population included 120 school administrators and 180 teachers. The samples were 92 school administrators and 124 teachers, in a total of 216, selected by the Table of Krejcie and Morgan, and multi – stage random sampling. The research instrument was a 3 – part questionnaire, including, check list, rating scale, and open-ended form with the discrimination index between 1.76 – 5.84 and the reliability of 9.79. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by independent samples t – test and one - way analysis of variance. If the differences were found, the Scheffe' method was used with the statistical significance at .05 level The results of the research were as follows:

1. The operational states of drugs problem prevention and solution in schools under the secondary educational service area office 32, as perceived by the administrators and teachers both as a whole and each aspect were at high levels.

2. The school administrators and teachers had different opinions on the operational states of drugs problem prevention and solution in schools under the secondary educational service area office 32, both as a whole and each aspect with the statistical significance at .01 level.

3. The school administrators and teachers who were different working experiences had different opinions on the operational states of the drugs problem prevention and solution in schools under the secondary educational service area office 32 as a whole with the statistical significance at .01 level. When considering in each aspect, it was found that the aspect of planning and working performance showed statistical significant difference at .01 level while the aspect of following up and controlling showed statistical significant difference at .05. In contrast, the improving and developing aspect was not different.

4. The school administrators and teachers had opinions and suggestions concerning drugs problem prevention and solution in schools of the secondary educational service area office 32, ranking from the three most highest mean scores were; 1) inadequate budgets for operation; 2) schools should also take this project into account continuously and seriously; and 3) schools should look for clear information for more practical drugs prevention public relation.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์ในการจัดทำจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ประหยัด สละกลาง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรานีพันธ์ จารุวัฒนพันธ์ กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ขอขอบคุณบุคลากรบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ นายวิฑูรย์ วงศ์อิน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม นายกิตติศักดิ์ วิทยเดช ผู้อำนวยการโรงเรียนบัวหลวงพิทยาคม นายมนัส เวียงวิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนกัณฑ์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และผู้ทรงคุณวุฒิ นายสมพงษ์ เลาถักษณ์จรรยา ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสระทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือ ให้ความช่วยเหลือแนะนำแก้ปัญหา ในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้บริหาร และคุณครูที่ให้ความร่วมมือและช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนบุคคลในครอบครัวทุกท่านที่ให้โอกาส ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ประโยชน์ และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณของบิดา มารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ดิเรก บุรณ์เจริญ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	9
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.....	9
ลักษณะวัยรุ่น	11
วัยรุ่นกับยาเสพติด.....	12
ทฤษฎีพฤติกรรมวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.....	14
แนวคิดและทฤษฎีในการควบคุมพฤติกรรม.....	16
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดคุณธรรม จริยธรรม.....	17
ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด.....	19
ความหมายของยาเสพติด.....	19
ประเภทของยาเสพติด.....	20
วิธีการเสพยาเสพติด.....	22
ทฤษฎีและสาเหตุของการติดยาเสพติด.....	22
ลักษณะของผู้ติดยาเสพติด.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
โทษของยาเสพติด	25
แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.....	26
กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.....	26
มาตรการในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา.....	30
กิจกรรมในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา.....	31
กระบวนการในการบริหารงานตามหลักวงจรคุณภาพ.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
งานวิจัยในประเทศ.....	37
งานวิจัยต่างประเทศ.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
สมมติฐานของการวิจัย.....	68
วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	80
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	80
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	91
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ.....	44
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา.....	54
4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผน.....	55
5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติงาน.....	56
6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและควบคุม.....	58
7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนา.....	59
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง	61
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	62
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	63
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ ด้านการวางแผน.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสิทธิภาพในการทำงานเกี่ยวกับ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปฏิบัติงาน.....	65
13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสิทธิภาพในการทำงานเกี่ยวกับ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการตรวจสอบและควบคุม.....	66
14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงาน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.....	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศเป็นศูนย์กลางแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นดินแดนที่สามารถออกสู่ประเทศต่างๆ ได้หลายทาง และมีความสะดวกมากกว่าในประเทศอื่นๆ มีแนวเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นพันๆ กิโลเมตร ซึ่งประเทศเพื่อนบ้านเหล่านั้นมีชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มที่มีการปลูกพืชให้ฤทธิ์ในการเสพติด มีศักยภาพและกำลังในการผลิตยาเสพติดสูง และเมื่อนำออกจำหน่ายก็จะอาศัยการลักลอบเข้าประเทศไทยเพื่อกระจายไป สู่ประเทศอื่นๆ และในทำนองเดียวกันยาเสพติดบางส่วนถูกพักและจำหน่ายในประเทศไทย ทำให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยอยู่ในระดับรุนแรงมาก ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นปัญหาวิกฤตที่สำคัญ มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ส่วนมากกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษา หากไม่ดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาย่างเร่งด่วน จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต จากรายงานของกรมราชทัณฑ์ (2543 : 30) พบว่าลักษณะการกระทำผิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด หลังจากการปราบปรามอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2535 กรมราชทัณฑ์มีผู้ต้องขังคดียาเสพติดที่อยู่ในการควบคุม จำนวน 12,658 คน หรือร้อยละ 27 ของผู้ต้องขังทั้งหมด แต่ในปี 2542 ผู้ต้องขังในคดียาเสพติดเพิ่มเป็น 70,320 คน หรือร้อยละ 54 ของผู้ต้องขังทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ต้องขังในคดีครอบครองยาเสพติดเพื่อการจำหน่ายหรือผู้ค้ายาเสพติด 45,044 คน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2550 ก : 12) ได้ดำเนินการสำรวจครัวเรือนเพื่อประมาณการผู้ขายยาเสพติดอีกครั้ง ซึ่งเป็นครั้งที่ 3 ของประเทศไทย โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 12-65 ปี ผลการสำรวจพบว่า ประชากรมีประสบการณ์การใช้สารเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่ง จำนวน 2,520,000 คน โดยคิดเป็นอัตรา 54.2/1,000 คน โดยใช้ยาเสพติดจำพวก กระทบม ยาบ้า กัญชา และสารระเหย ตามลำดับ ในส่วนของผู้ใช้ยาเสพติดทั้งหมดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 34.97 ซึ่งถือว่าเป็นภูมิภาคที่มีการใช้ยาเสพติดเป็นลำดับสูงที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2551 ก : 24) ระบุว่าพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเส้นทางลำเลียงและจัดส่งยาเสพติดไปยังพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย ส่วนในปริมณฑลและกรุงเทพมหานคร ในช่วงเดือนตุลาคม 2549 – เดือนกรกฎาคม 2550 พบว่ามีการนำยาบ้าเข้าจำนวน 980,949 เม็ด เฉลี่ยรวม 291 ครั้ง ทำให้กลุ่มผู้เสพและผู้ค้ารายใหม่ซึ่งเป็นเยาวชน นักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ซึ่งมีอายุระหว่าง 15 – 19 ปี มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยจับกุมได้ทั้งหมด 4,636 คดี ในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน 11 จังหวัด สำหรับพื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง 8 จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร และอำนาจเจริญ มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง จากการเปรียบเทียบการจับกุมในปี 2549 จับกุมได้ 633 ราย และปี 2550 จับกุมได้ 731 ราย ซึ่งถือว่าเพิ่มมากขึ้นถึง 98 ราย ผู้ทำผิดส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา มีอายุระหว่าง 15–24 ปี สำหรับผลการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการป้องกันปัญหาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ 93,943 ราย เป็นของกลางยาบ้า 11,000,000 เม็ด

จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 3 ซึ่งดูแลพื้นที่ภาคอีสาน 8 จังหวัดตอนล่าง ซึ่งได้ทำการจับกุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อเดือนกันยายน 2550 สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ 63 คดี ได้ผู้ต้องหา 72 คน เดือนตุลาคม จับกุมได้ 89 คดี มีผู้ต้องหา 95 คน เดือนพฤศจิกายนจับกุมได้ 93 คดี มีผู้ร่วมกระทำความผิด 139 คน และเดือนธันวาคม สามารถจับกุมได้ 123 คดี ได้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 146 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2551 ข : 36) จะเห็นได้ว่าสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มีการขยายตัวและเพิ่มความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 13-19 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษา

ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา เป็นปัญหาหนึ่งสร้างความยุ่งยากในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษา และเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยได้กำชับให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และทำให้สถานศึกษาปลอดยาเสพติดโดยสิ้นเชิง แต่สภาพปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาก็มิได้ลดน้อยลงแต่อย่างใด แต่กลับมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากยิ่งขึ้น ภายใต้เงื่อนไขและสถานการณ์การเมืองที่ผันผวน สภาพเศรษฐกิจที่ไม่ดี สินค้าทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ในขณะที่ราคาน้ำมัน ราคาสินค้าอุปโภค สินค้าบริโภคมีราคาที่สูงขึ้นมาก ประชาชนเดือดร้อน มีความเครียดสูง ทำให้เกิดวิกฤต

ทางสังคม ประชาชนขาดศีลธรรมคุณธรรมส่วนเยาวชนก็มีปัญหายาเสพติด ซึ่งพิบูล สีหาพงษ์ (2546 : 25) กล่าวว่า เยาวชนซึ่งเป็นเด็กในวัยเรียน มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง หนีเรียน เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน สูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในที่สุดก็หันเข้าหายาเสพติด ขาดความสนใจต่อการศึกษาเล่าเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ

จากสภาพปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชนเป็นปัญหาทางสังคมระดับประเทศ เช่นมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนแออัดอย่างแพร่หลายและรุนแรง ครอบครัวซึ่งเป็นพื้นฐานของสังคมย่อมได้รับผลกระทบตามไปด้วย บุคคลในครอบครัวอาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทำให้สมาชิกในครอบครัวขาดความเข้าใจซึ่งกันและกันครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ขาดการดูแลเอาใจใส่ต่อลูกๆ ซึ่งเป็นเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษา จึงมักถูกเพื่อนหลอกล่อชักชวนให้ทดลองใช้ยาเสพติดด้วยวิธีการต่างๆ เช่น อาศัยรูปแบบของสีสันสวยงาม ใช้แล้วทำให้มีความขยันขันแข็งในการทำงาน ทำให้สมองปลอดโปร่งอ่านหนังสือแล้วจดจำได้ดี นอกจากนั้นในช่วงวัยรุ่นจะมีความอยากรู้อยากลองและต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน นอกจากนั้นสิ่งแวดล้อมต่างๆ จะเป็นสิ่งกระตุ้นและเอื้ออำนวยผลักดันให้เยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวและติดยาเสพติดได้ในที่สุด

การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ค่อนข้างจะได้ผล ต้องมีกลไกที่เหมาะสม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมอบให้ครูแต่ละคนดูแลรับผิดชอบนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งในด้านการเรียน และพฤติกรรมส่วนตัว และให้ครูประจำชั้นเป็นผู้คัดกรองเพื่อจำแนก ผู้เสี่ยง ผู้เสพ ผู้ติดและผู้ค้า พร้อมทั้งจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขอย่างเหมาะสม ผู้วิจัยในฐานะเป็นรองผู้อำนวยการ โรงเรียน ที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่มียาเสพติดระบาดรุนแรง เนื่องจากนักเรียนในสถานศึกษาส่วนมากเป็นวัยรุ่น และผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานพัฒนานักเรียนเพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ประกอบกับผู้วิจัยเป็นวิทยากรให้ความรู้และให้การอบรมแก่ครู นักเรียน โดยตรง ในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินงานสถานักเรียนในสถานศึกษา และโครงการยุวชนให้คำปรึกษา (Young Counselors) ทำให้พบปัญหาของนักเรียนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีกระบวนการขั้นตอนอย่างไรและอยู่ในระดับใด เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาเป็นเขตปลอดยาเสพติดอย่างยั่งยืนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบ สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. ข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา และปรับปรุงวิธีการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นำไปกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาอื่นๆ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้จะศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งมีการบริหารงานตามหลักวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการวางแผน (Planning)
- 1.2 ด้านการปฏิบัติ (Doing)
- 1.3 ด้านการตรวจสอบและควบคุม (Checking)
- 1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Action)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 60 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 180 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ 2542 : 149) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 216 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 92 คน และครู 124 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง แบ่งเป็น

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน

สถานศึกษา

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา

เสพติด แบ่งเป็น

3.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการดำเนินงาน หมายถึง ลักษณะ วิธีการปฏิบัติงานและกิจกรรมของแต่ละสถานศึกษาในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 ด้านการวางแผน หมายถึง การระดมสรรพกำลังทางปัญญาเพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ โครงสร้างการดำเนินงาน แผนงานดำเนินการ หรือวิธีการ เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
 - 1.2 ด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง การลงมือกระทำตามแผนงาน โครงการ หรือ ยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
 - 1.3 ด้านการตรวจสอบและควบคุม หมายถึง การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน หรือผลของการปฏิบัติงานที่ได้ดำเนินการแล้ว เพื่อให้ทราบถึงผลย้อนกลับว่ามีผลเป็นอย่างไร
 - 1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. การป้องกันและการแก้ไขปัญหายา หมายถึง แนวทางในการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ที่ได้จัดกิจกรรมวิธีการที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าว เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. ยาเสพติด หมายถึง สารใดก็ตามที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน คม สูบฉีด หรือด้วยวิธีการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้หากใช้สารนั้นวันละหลาย ๆ ครั้ง หรือใช้เป็นประจำทุกวัน
4. สถานะภาพตำแหน่ง หมายถึง ฐานะหรือเกียรติภูมิของบุคคลหรือกลุ่ม เป็นตำแหน่งของบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งที่ได้รับค่านับถือจากสาธารณชน สถานภาพเป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้น เป็นสิ่งกำหนดเฉพาะตัวบุคคลที่ทำให้แตกต่างจากผู้อื่น แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้
 - 4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่รับผิดชอบการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4.2 ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึงครูที่ได้รับการมอบหมายหน้าที่ให้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

5. ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารในกรณีของผู้บริหารสถานศึกษา และระยะเวลาที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกรณีของครู ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

6. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น) ระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้รวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
 - 1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - 1.3 ลักษณะวัยรุ่น
 - 1.4 วัยรุ่นกับยาเสพติด
 - 1.5 ทฤษฎีพฤติกรรมวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 - 1.6 แนวคิดและทฤษฎีในการควบคุมพฤติกรรม
 - 1.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดคุณธรรม จริยธรรม
2. ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
 - 2.1 ความหมายของยาเสพติด
 - 2.2 ประเภทของยาเสพติด
 - 2.3 วิธีการเสพยาเสพติด
 - 2.4 ทฤษฎีและสาเหตุของการติดยาเสพติด
 - 2.5 ลักษณะของผู้ติดยาเสพติด
 - 2.6 โทษของยาเสพติด
3. แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
 - 3.1 กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - 3.2 มาตรการในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
 - 3.3 กิจกรรมป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
 - 3.4 กระบวนการในการบริหารงานตามหลักวงจรคุณภาพ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

การปกครองของประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ดำเนินการพัฒนามากว่าเจ็ดสิบห้าปี มีการประกาศใช้และแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหลายครั้งเพื่อให้เหมาะสมแก่สภาวะการณ์บ้านเมืองและกาลสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ได้จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และจัดให้มีการออกเสียงประชามติ อันเป็นการออกเสียงประชามติเป็นครั้งแรกของประเทศไทย โดยได้บัญญัติสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาไว้ในมาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และแนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ตามความในมาตรา 80 (1) คุ้มครองพัฒนาเด็กและวัยรุ่น สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย สร้างความเสมอภาคทั้งหญิงชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวและชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ (2) ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการเสริมสร้างสุขภาพอันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม โลก รวมทั้งการปลูกฝังผู้เรียนให้มีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของประเทศ (สภาร่างรัฐธรรมนูญ : 2550)

แนวนโยบายในการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้ภาครัฐจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยเสมอภาคและไม่เสียค่าใช้จ่าย กำหนดให้มีกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษา นอกจากนั้นยังส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพเพื่อนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืน รวมทั้งปลูกฝังความมีระเบียบวินัย คุณธรรมและจิตสำนึกของความเป็นไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และ พุทธศักราช 2550 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษา อบรม และสนับสนุนให้วัยรุ่นเป็นผู้มีความรู้มีคุณธรรม กำหนดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้

และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สนับสนุน การวิจัย เปรื่องการศึกษาวិทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงเห็นสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บท ในการบริหารและจัดการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542 : 3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาตามความในมาตรา 6 ความว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอด ชีวิต และให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) ในส่วนของระบบการศึกษาให้จัด การศึกษาเป็นสามรูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (มาตรา 15) โดยรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542 : 19)

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียน สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 17-22) ได้กำหนดไว้ว่าผู้เรียนจะต้องมีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ มีความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษา ผลประ โยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง รู้จักพึ่งตนเองอย่างต่อเนื่อง

กล่าวโดยสรุป การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นับเป็นกฎหมายฉบับแรกของวงการการศึกษาไทย ที่มีนโยบายพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเองและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ปราศจากสารเสพติด เพื่อความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยภาครัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาในหลายรูปแบบ โดยให้ภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นทางเลือก ตอบสนองความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล และส่งเสริมให้บุคคลได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

ลักษณะวัยรุ่น

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย มีการพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การเปลี่ยนแปลงส่งผลให้เกิดความคิดอิสระ มีความต้องการอยากรู้ อยากลอง ต้องการการยอมรับนับถือในกลุ่มเพื่อนหรือในทางสังคม พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของวัยรุ่น เกิดจากการทำงานของฮอร์โมน (Hormone) ภายในร่างกาย สำหรับวัยรุ่นเพศชายถูกควบคุมด้วยฮอร์โมนเทสโตสเตอโรน (Testosterone) ส่วนวัยรุ่นเพศหญิงถูกควบคุมลักษณะการเปลี่ยนแปลงของร่างกายด้วยฮอร์โมนโปรเจสเตอโรน (Progesterone) กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้แบ่งวัยรุ่นออกเป็น 3 ช่วงคือ วัยรุ่นตอนต้นอายุ 10-13 ปี วัยรุ่นตอนกลางอายุ 14-16 ปี วัยรุ่นตอนปลายอายุ 17-19 ปี

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544 : 92-93) ได้สรุปพัฒนาการของวัยรุ่นระหว่างอายุ 10-19 ปี ไว้ดังนี้

1. วัยแรกรุ่น (10 – 13 ปี) เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทุกระบบ โดยจะมีความคิดหมกมุ่นกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปยังจิตใจ ทำให้อารมณ์หงุดหงิดและแปรปรวนง่าย
2. วัยรุ่นตอนกลาง (14 – 16 ปี) เป็นช่วงที่วัยรุ่นจะยอมรับสภาพร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นหนุ่มเป็นสาวได้แล้ว มีความคิดที่ลึกซึ้ง (Abstract) จึงหันมาใฝ่หาอุดมการณ์และหาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง และพยายามเอาชนะความรู้สึกแบบเด็กๆ ที่ผูกพันและอยากจะทำพ่อกับแม่
3. วัยรุ่นตอนปลาย (17 – 19 ปี) เป็นเวลาของการฝึกฝนอาชีพ ตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพที่เหมาะสม และเป็นช่วงเวลาที่จะมีคามผูกพันแน่นแฟ้น (Intimacy) กับเพศตรงข้าม สภาพทางร่างกายเปลี่ยนแปลงเติบโตโดยสมบูรณ์เต็มที่ และบรรลุนิติภาวะในเชิงกฎหมาย

สุชา จันทน์เอม (2540 : 136) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการของวัยรุ่นไว้ว่า เป็นวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก เป็นวัยที่จะก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่ ไม่มีเส้นขีดขั้นที่แน่นอนว่าเริ่มเมื่อใดและสิ้นสุดเมื่อใด แต่กำหนดเอาการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและรูปร่างเป็นสำคัญ โดยถือเอาเพศหญิงเริ่มมีรอบเดือน (Menstruation) เป็นครั้งแรก ส่วนในเพศชายจะเริ่มจากการผลิตเซลล์สืบพันธุ์ได้

ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2541 : 242-243) กล่าวถึงการพัฒนาการของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงเริ่มต้องการความเป็นอิสระ แต่ก็ยังต้องการความช่วยเหลือจากบิดามารดาในการปฏิบัติตนในสังคม วัยรุ่นต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นเรียนรู้การผูกมิตรและการกระทำตนให้เพื่อนฝูงพอใจ วัยรุ่นจะเลียนแบบอย่างจากผู้ใหญ่มาเป็นแบบฉบับของตนเองแทบทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามกลุ่มเพื่อนก็ยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นเป็นอย่างมาก

โดยภาพรวมแล้ววัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อน มีอารมณ์อ่อนไหว ต้องการความเป็นอิสระ และมีการแสดงตนเพื่อให้เป็นที่สนใจ ซึ่งเป็นการค้นหาจุดเด่นของตนเอง มีความต้องการความสำเร็จในชีวิต สิ่งต่างๆ เหล่านี้บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องมีความรู้และความเข้าใจพฤติกรรมดังกล่าว และเลือกใช้วิธีในการดูแลวัยรุ่นให้มีความเหมาะสม อย่าใช้ความรุนแรงหรือการบังคับขู่เข็ญ เพราะอาจจะทำให้หันหน้าไปพึ่งพยาเสพติดได้

วัยรุ่นกับยาเสพติด

ในปัจจุบันวัยรุ่นหันเข้าหายาเสพติดกันมากขึ้น สาเหตุส่วนใหญ่ของการเริ่มเข้าไปใช้ยาเสพติดยังคงเป็นเรื่องของความอยากรลอง ด้วยความที่เป็นวัยรุ่นทำให้อยากรลองในสิ่งใหม่ ร่วมกับอีกปัญหาหนึ่งคือการตามเพื่อน ความเป็นจริงแล้วเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นไม่ว่าจะยุคสมัยใด วัยรุ่นจะมีความสนใจเพื่อน อยากรลองอยากจะเป็นคนอย่างนั้นอยากจะเป็นคนอย่างนี้ หรืออยากทำอย่างที่คุณทำจนกระทั่งกลายเป็นแฟน ปัจจุบันนี้มีวัยรุ่นบางคนหันเข้าไปหายาเสพติดเพียงเพราะรู้สึกท้อใจ เขาก็ทำกัน เป็นเรื่องธรรมดาไม่เห็นจะแปลกอะไร ถ้าถามว่ารู้จักโทษของยาเสพติดหรือไม่ วัยรุ่นก็รู้ แต่เพียงเพราะอยากรจะตามเพื่อนอยากให้เพื่อนยอมรับ ทำให้ตัดสินใจผิดพลาดกลายเป็นเหยื่อของยาเสพติด นอกจากนี้สภาพแวดล้อมยังเอื้อให้มีปัญหาเสพติดเกิดขึ้นกับวัยรุ่น ในอดีตยาเสพติดเป็นสิ่งที่มียูในสถานที่หรือแหล่งที่มีลักษณะจำเพาะของยาเสพติดเท่านั้น เช่น แหล่งเล่นมอโตม กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กรรมกร แต่ในปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาดเข้าสู่สถานศึกษาแล้ว นักเรียนสามารถหาซื้อยาเสพติดได้ในโรงเรียน

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นเข้าไปสู่การใช้ยาเสพติดคือ ปัญหาเรื่องของการต่อต้านผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นมีความต้องการอยากเป็นตัวของเขาเอง ทำให้วัยรุ่นไม่เชื่อฟังที่ผู้ใหญ่พูด บางทีก็แสดงความก้าวร้าวออกมา ถ้าบิดามารดาหรือคุณครูไม่เข้าใจ ก็จะมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างรุนแรงกับลูกที่เป็นวัยรุ่น และถ้าพยายามเข้าไปควบคุมหรือบังคับขู่เข็ญ เด็กก็จะมีปฏิกิริยาตอบโต้รุนแรงขึ้น อะไรที่เรารู้สึกไม่ดี อะไรที่เราห้ามเขา อะไรที่เราบอกอย่าทำ วัยรุ่นก็ยังอยากทำ เหมือนจะประชดผู้ใหญ่อีกทางหนึ่งด้วย แต่ด้วยประสบการณ์ยังน้อยอยู่ทำให้วัยรุ่นไม่ทราบว่า การประชดด้วยการใช้สารเสพติดนั้นเป็นสิ่งที่อันตรายต่อตนเองเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับปัจจัยและสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นบางคนเมื่อหันเข้าไปลองเสพยาเสพติดแล้ว เกิดการติดยาเสพติดค่อนข้างจริงจัง อาจเกิดจากปัญหาด้านภาวะอารมณ์ วัยรุ่นหลายคนไม่มีความสุข มีความรู้สึกเศร้าใจรู้สึกทุกข์ใจ มีปัญหาต่างๆ รอบตัว โดยเฉพาะเรื่องในครอบครัว ความไม่ลงรอยกันในครอบครัว ความขัดแย้งกันระหว่างพ่อกับแม่ การทะเลาะเบาะแว้งกันที่บางครั้งถึงขนาดทำร้าย

ร่างกายกัน ทำให้ลูๆ ในช่วงวัยรุ่นรู้สึกไม่มีความสุข ความกลัดกลุ้มใจทุกข์ใจเหล่านี้จะทำให้วัยรุ่นจมอยู่กับยาเสพติด บางคนอาจลองด้วยความตั้งใจเพราะรู้สึกว่าในชีวิตที่ไม่มีความสุขนั้น มีบางสิ่งบางอย่างที่ให้ความสุขกับเขาได้ เมื่อเสพยาเสพติดเข้าไปแล้วทำให้วัยรุ่นลืมความทุกข์ต่างๆ เหล่านั้นไปได้ หากครอบครัวมีความสุขวัยรุ่นก็จะไม่ตัดสินใจพึ่งยาเสพติดเช่นนี้ ส่วนปัจจัยที่ทำให้เด็กบางคนเมื่อหันเข้าไปลองเสพลแล้วเกิดการติดยาเสพติดค่อนข้างจริงจัง คือปัญหาในเรื่องของภาวะทางอารมณ์ (พรพิมล หล่อตระกูล, 2551 : 47)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2545 : 62) ได้กล่าวถึงสถาบันที่มีส่วนก่อให้เกิดความคิดในวัยรุ่น และพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งจะส่งผลต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว ควรมีลักษณะดังนี้

1.1 บรรยากาศภายในครอบครัว พ่อแม่ที่เป็นประชาธิปไตยจะทำให้ลูกมีความอบอุ่นกล้าแสดงออก รักครอบครัว ลูกมีความสุข พฤติกรรมที่แสดงออกจะไปในทางที่ดี

1.2 การอบรมเลี้ยงดู พ่อแม่ที่เป็นกำลังใจเอาใจใส่ต่อลูกเป็นอย่างดี ลูกจะแสดงพฤติกรรมที่ดี แต่ถ้าพ่อแม่ขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจะทำให้ลูกขาดทักษะในการดำรงชีวิตและหันเข้าหายาเสพติดได้

1.3 ต้นแบบของพ่อแม่ผู้ปกครอง วัยรุ่นเป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง โดยพ่อแม่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิด โอกาสที่เด็กจะเลียนแบบจึงมีมาก

2. โรงเรียน เป็นสถาบันที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นแหล่งส่งเสริมเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนก้าวเข้าสู่วัยรุ่นอย่างมีคุณภาพ และส่งเสริมการพัฒนาทางสติปัญญา การอยู่ร่วมในสังคม โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องตามบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการบริหารกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนภายในโรงเรียน การติดตามตรวจสอบการบริหารจัดการ โดยการดำเนินการจัดหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน จัดหลักสูตรให้มีการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านไม่ขัดแย้งกันกับการดำเนินชีวิต ส่งเสริมกิจกรรมที่มีความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นกลุ่ม โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ผู้เรียนสามารถพิสูจน์ได้

2.2 ครู เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก จึงต้องมีความเข้าใจในตัวผู้เรียนเป็นอย่างดี และพร้อมที่จะเป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ได้ และครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ไม่ใช่การควบคุมข่มขู่หรือปิดกั้นความคิดหรือการกระทำ แต่ควรส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่น มีความมั่นใจ ให้ความรักความอบอุ่น เพื่อให้เกิดแรงผลักดันในทางที่ดี

2.3 เพื่อน เป็นกลุ่มคนที่มีอิทธิพลสูงต่อวัยรุ่นในการแสดงออกด้านพฤติกรรมด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของชีวิตในวัยผู้ใหญ่

3. ชุมชน ในช่วงวัยรุ่นความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว โรงเรียนและชุมชนจะมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่แยกไม่ออก การแสดงออกทางพฤติกรรมของวัยรุ่นสะท้อนถึงพื้นฐานของชุมชนที่มีส่วนในการดำรงชีวิต และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออก คือ

3.1 เป็นต้นแบบของพฤติกรรม โดยวัยรุ่นจะลอกเลียนแบบพฤติกรรมของคนในชุมชนมาเป็นแบบของตัวเอง และเพื่อให้ชุมชนยอมรับตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

3.2 สนับสนุนพฤติกรรมวัยรุ่น อิทธิพลภายในชุมชนมีส่วนอย่างมากต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การแก่งแย่งแข่งขันในชุมชนเมือง การใช้วิถีชีวิตที่เรียบง่ายในสังคมชนบท

3.3 ขัดขวางพฤติกรรมบางอย่างของวัยรุ่น เช่น ชุมชนแออัดจะขัดขวางและเป็นอุปสรรคต่อการแสวงหาเอกลักษณ์ที่ดี แต่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย

3.4 ค่านิยมของชุมชน จะเป็นตัวกำหนดพื้นฐานพฤติกรรมของวัยรุ่น บางชุมชนต้องการให้ลูกมีการศึกษาที่ดีและในระดับสูง แต่บางชุมชนไม่สนับสนุนให้ลูกได้รับการศึกษา แต่ให้ประกอบอาชีพแทน

การแสดงออกทางพฤติกรรมของวัยรุ่นส่วนใหญ่แล้ว เกิดจากการกระทำหรือลอกเลียนแบบพฤติกรรมในกลุ่มเพื่อน เพื่อต้องการการยอมรับในสังคมวัยรุ่น และการสร้างเอกลักษณ์ให้เป็นแบบฉบับของตนเองบนพื้นฐานของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสภาพแวดล้อมที่วัยรุ่นได้ซึมซับไว้ หากองค์ประกอบดังกล่าวมีลักษณะที่ดีก็จะส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ดีได้ แต่ถ้าหากว่าองค์ประกอบที่อยู่รอบกายวัยรุ่นมีสภาพที่ไม่เหมาะสม ก็จะส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง คบเพื่อนไม่ดีและหันหน้าพึ่งพาอาศัยยาเสพติด ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา

ทฤษฎีพฤติกรรมวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของบุคคลที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งจะมีแบบแผนและความเกี่ยวเนื่องกันไปตามลำดับ พัฒนาการจึงจำแนกความแตกต่างของบุคคลแต่ละวัย ดังนั้นเราจึงควรศึกษาทำความเข้าใจลักษณะและพฤติกรรมของวัยรุ่น โดยควรเริ่มศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดของนักจิตวิทยาที่ได้ทำการศึกษาและกล่าวถึงวัยรุ่นไว้ในแง่มุมต่างๆ แนวคิดและทฤษฎีเหล่านั้นจะช่วยให้เราเข้าใจว่า พฤติกรรมและลักษณะของวัยรุ่นนั้นเป็นอย่างไร

1. ทฤษฎีกลไกควบคุมตนเอง (Containment Theory) ซึ่ง วอลเตอร์, ดินิสและสการ์ปีตี (Walter, Dinitz & Scarpiti ; อ้างถึงในสมเจตน์ เซาว์นดี, 2542 : 28-29) เห็นว่าความคิดของบุคคล (Concept of Self) จะมีลักษณะคล้ายกับกันชน (Inner Buffer) หรือการควบคุมภายใน (Inner Containment) มิให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยึดมั่นในเป้าหมาย

(Goal Directedness) นอกจากนี้แล้วความรู้สึกผิดชอบชั่วดี (Conscience) เกี่ยวกับความทะเยอทะยานที่เป็นจริง ความอดกลั้นต่อความผิดหวัง (Ability to Tolerate Frustration) และความยึดมั่นถือมั่นในบรรทัดฐานทางกฎหมาย จะเป็นสิ่งป้องกันบุคคลให้ต่อต้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามที่ตั้งคมและกฎหมายกำหนด

2. ทฤษฎีความแตกต่างในการคบหาสมาคม (Differential Association Theory) ได้อธิบายว่า ในการพบปะสังสรรค์ในทางสังคมต่อกันของคนเรานั้น จะทำให้ได้รับคุณธรรม และพฤติกรรมต่างๆ ของผู้อื่นมาปฏิบัติ การที่ผู้ใดจะเรียนรู้หรือรับเอาพฤติกรรมแบบใดมาปฏิบัติขึ้นอยู่กับที่ว่าผู้นั้นจะเลือกรับหรือมีโอกาสรับเอาพฤติกรรมแบบใดมาได้มากกว่ากัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนรู้ก็จะมีพฤติกรรมใดๆ เลย ส่วนผู้ที่มีการเรียนรู้ก็จะรับเอาพฤติกรรมใหม่มาเลือกปฏิบัติตามที่ตนต้องการ (Trade, 1972. อ้างถึงในพรชัย ชันดี และสมยศสนวิการ. 2543 : 21)

3. ทฤษฎีการควบคุมทางสังคม (Social Learning Theory) เชื่อว่า โดยธรรมชาติแล้วบุคคลมีแนวโน้มจะกระทำผิดกฎหมาย ตราบใดที่การควบคุมทางสังคมเข้มแข็ง พฤติกรรมเบี่ยงเบนจะไม่เกิดขึ้น การสร้างความผูกพันของบุคคลที่มีต่อสังคม (Bond of the Individual to Society) จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความยับยั้งชั่งใจของบุคคลได้ Hirschi. (1969 : 16-34) ได้เสนอแนวความคิดในการสร้างความผูกพันของบุคคลที่มีต่อสังคมในหลายลักษณะด้วยกันคือ การที่ใจผูกพันต่อบุคคลอื่น (Attachment) การผูกพันของบุคคลต่อสังคม (Commitment) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม (Involvement) รวมทั้งความเชื่อที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม (Belief)

4. ทฤษฎีวิวัฒนธรรมย่อย (Subculture Theory) โคเฮน (Cohen, 1955 ; อ้างถึงใน สังคมศาสตร์, 2541 : 35) ได้นำทฤษฎีวิวัฒนธรรมย่อยมาอธิบายการทำผิดของวัยรุ่นว่า การกระทำผิดของเด็กวัยรุ่น เป็นการตอบสนองต่อปัญหาของแต่ละคน โดยเด็กจะหาทางออกด้วยการไปพบปะเข้าหากับกลุ่มเพื่อน แล้วช่วยกันสร้างแบบแผนพฤติกรรมขึ้นมาใหม่ ในลักษณะที่เป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคม เพื่อประท้วงความไม่เสมอภาคที่ตนได้รับจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และแบบแผนของพฤติกรรมนี้จะป็นวิวัฒนธรรมย่อยในกลุ่มของคนที่ย้ายทอดสืบต่อกันไปยังเด็กใหม่ที่เข้ามาร่วมกลุ่ม วิวัฒนธรรมย่อยของเด็กเหล่านี้มิได้มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการกระทำของตน แต่มุ่งให้กลุ่มเพื่อนด้วยกันเห็นว่าตนนั้นเป็นคนเก่งกล้ามีความสามารถ เพื่อจะได้รับการยอมรับและการยกย่องจากบรรดาเพื่อนในกลุ่มของตน

สรุปแนวคิดจากหลายทฤษฎีที่มีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น เกิดจากสาเหตุทางด้านอารมณ์ สังคมและสภาวะจิตใจ รวมถึงสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนผลักดันให้วัยรุ่นก้าวเข้าสู่ยาเสพติด เพื่อแสวงหาสิ่งที่ตนต้องการเพื่อชดเชยสิ่งที่ตนเองสูญเสียไป สิ่งที่มีอิทธิพลกดดันต่อวัยรุ่นเหล่านั้น

อาจมีสาเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายสาเหตุ เช่น เพื่อน ครอบครัว โรงเรียน สังคมวัฒนธรรม และชุมชน เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีในการควบคุมพฤติกรรม

กรมราชทัณฑ์ (2543 : 21) กล่าวไว้ว่า ในเรื่องของผู้เสพยาเสพติด รัฐบาลไทยได้ออกนโยบายต่อการปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติด ให้ปฏิบัติในฐานะเป็นผู้ป่วย โดยให้โอกาสในการเข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูตามความต้องการและตามความเหมาะสมของผู้ติดยา โดยให้ส่วนราชการมีการปรับปรุงวิธีการแนวทางในการบำบัดรักษาฟื้นฟูให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพของชุมชน สำหรับยาเสพติดที่อยู่ในสังคมรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพยายามที่จะลดปริมาณยาเสพติดในสังคมลงไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ โดยวิธียึดทรัพย์สินของผู้กระทำผิดนั้นมา เพราะว่าทรัพย์สินของผู้กระทำผิดนั้นคือเงื่อน ใจของคนที่ยากจะค้า หรือค้ายาเสพติด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

กูคเค (Goode. 1978 : 24 ; อ้างถึงในสำรวม กงสืบชาติ. 2547 : 16) กล่าวถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่า หมายถึงพฤติกรรมที่คนบางกลุ่มในสังคมหนึ่งเห็นว่าเป็นการกระทำที่ผิด น่ารังเกียจ หรือบาดหูบาดตา และเป็นการกระทำที่กระตุ้นหรือเร้าให้คนเหล่านั้น แสดงความไม่พอใจ โกรธเกลียด ประณามหรือต้องการให้ลงโทษผู้กระทำผิด พฤติกรรมเบี่ยงเบนมักจะเกิดขึ้นในภาวะที่บุคคลเกิดความคับข้องใจ เนื่องจากขาดโอกาสหรือวิถีทางที่จะก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ โดยเฉพาะ เมื่อเขาอยู่ในสังคมที่เน้นถึงความสำเร็จในชีวิต กอปรไปด้วยชื่อเสียง เกียรติยศศักดิ์ศรี หรืออำนาจ และการมีทรัพย์สินเงินทองในปัจจุบัน

ทฤษฎีตราหน้า (Belling Theory) เอ็ดวิน เอ็ม เซอร์ (Edwin M.Schur, 1971 : 36) ได้ให้หลักการสำคัญว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นผู้ตราหน้าต่อผู้กระทำผิด โดยให้ความสำคัญที่สังคมมากกว่าผู้กระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตามเชื่อว่า โดยธรรมชาติมนุษย์ต้องการความยอมรับจากสังคมและมีความรู้สึกอ่อนไหวต่อสังคมด้วย พฤติกรรมแสดงออกต่อผู้ที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคมโดยการตราหน้าว่าเป็นสิ่งไม่ดี เป็นผู้กระทำผิดควรมีการลงโทษ และควรต่อต้านด้วยการไม่คบหาสมาคมด้วย จึงจะทำให้เกิดความรู้สึกยับยั้งชั่งใจ เกรงกลัวหลบจำไม่กล้ากระทำความผิดอีก

ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Paradigm) โฟล์ สเติเฟน (Pfohl Stephen. 1994 : 128) กล่าวว่า ด้วยเหตุที่กลุ่มนิเวศวิทยา พยายามอธิบายอาชญากรรมในฐานะที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม ทำให้สภาพสังคมขาดระเบียบวินัย (Social Disorganization) ทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม จะนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการรักษาความปลอดภัย และการป้องกันอาชญากรรมภายในชุมชน

สรุปแนวคิดทฤษฎีในการควบคุมพฤติกรรมวัยรุ่นที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นแนวทางในการควบคุมมิให้วัยรุ่นเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยการกำหนดมาตรการต่างๆ ทั้งในทางกายภาพ และทางชีวภาพ โดยการกำหนดเป็นกฎหมาย ข้อบังคับ การใช้มาตรการทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคม โดยผู้กระทำผิดควรได้รับโทษของตนที่ได้กระทำขึ้นและได้รับการฟื้นฟูสภาพตามควรด้วยความเหมาะสม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดคุณธรรม จริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget's Cognitive Theory of Moral Development ; อ้างถึงใน ชูชาติ สามารถกุล, 2550 : 12) มีแนวความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาในการที่จะรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ทางสังคม โดยพัฒนาการทางด้านจริยธรรมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้นด้วย เพียเจต์ (Piaget) ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์เป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึง 2 ขวบ เด็กในวัยนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด แต่มีความต้องการทางกายซึ่งต้องการที่จะได้รับการตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ตามวัฒนธรรม มีการตัดสินใจเพื่อกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ขั้นยึดคำสั่ง พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2-8 ปี เด็กจะมีความเกรงกลัวต่อผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม โดยถือว่าเป็นการกระทำตามเกณฑ์ของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงผลที่ผ่านมา

ขั้นที่ 3 ขั้นยึดหลักแห่งตน พัฒนาการขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 8-10 ปี เพียเจต์ (Piaget) เชื่อว่าเกิดขึ้นจากการพัฒนาการทางสติปัญญา และจากประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนกัน และความเท่าเทียมกันของบุคคลในช่วงวัย 8-10 ปี เด็กที่อยู่ในสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่ 3 แต่ก็อาจจะมีเด็กบางคนที่พัฒนาการของเขาอาจหยุดชะงักในขั้นที่ 2 เนื่องจากการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูตัวเขาหรือจากสังคม หรือจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ที่ค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาการทางจิตวิทยา โดยเชื่อตามทฤษฎีของเพียเจต์ ที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมจะต้องพัฒนาการทางพุทธิปัญญา และให้ออกมาในรูปแบบของการตัดสินใจเชิงจริยธรรม เพราะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่างๆ ของบุคคลในการที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมชนิดใดชนิดหนึ่ง และจากการศึกษาเขาพบว่า การพัฒนาทาง

จริยธรรมของมนุษย์นั้น ไม่พัฒนาถึงจุดสมบูรณ์เพียงอายุ 10 ปีเท่านั้น แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีการพัฒนาการทางจริยธรรมหลายขั้นตอนจากอายุ 11 - 25 ปี (Kohlberg, 1976 : 29 - 35)

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องพัฒนาการทางจริยธรรมในเด็กและวัยรุ่นพบว่า มนุษย์เราไม่ว่าจะอยู่ในสังคมแบบไหน ประเทศใดทวีปใดก็ตาม จะมีรูปแบบของการพัฒนาจริยธรรมตามลำดับเป็นขั้นตอนที่แน่นอนเหมือนกัน 6 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระทำไปเพราะกลัวถูกลงโทษ อายุ 2-7 ปี

ขั้นที่ 2 กระทำไปเพราะอยากได้รางวัล อายุ 7-10 ปี

ขั้นที่ 3 กระทำไปเพื่อทำให้ผู้อื่นยอมรับตน อายุ 10-13 ปี

ขั้นที่ 4 กระทำไปตามกฎระเบียบของสังคม อายุ 13-16 ปี

ขั้นที่ 5 กระทำไปเพราะมีเหตุผลเบื้องหลัง อายุ 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 กระทำไปตามหลักสากลและความถูกต้อง วยผู้ใหญ่

จากหลักการพัฒนาทางจริยธรรม 6 ขั้นดังกล่าว โคลเบอร์ก ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดแก่บุคคลอื่นในขั้นแรกสุด คือ การมุ่งที่จะหลบหลีกไม่ให้ตนเองโดนลงโทษทางกายเพราะความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะเป็นผู้มีอำนาจทางกายภาพเหนือตน ขั้นที่ 2 คือการกระทำในสิ่งที่จะทำความพอใจมาให้ตนเท่านั้น เริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบเด็กๆ คือเขาทำมาฉันก็ต้องทำไป เขาให้ฉันฉันก็ให้เขา เป็นต้น

ระดับที่ 2 ระดับตามเกณฑ์ หมายถึง การกระทำตามเกณฑ์ของกลุ่มต่างๆ ของตน การทำตามกฎหมายหรือศาสนา บุคคลที่มีจริยธรรมในขั้นที่ 2 นี้ ยังต้องมีการควบคุมจากภายนอก แต่มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และมีความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ในขั้นที่ 3 แต่บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน ส่วนขั้นที่ 4 บุคคลมีความรู้สึกถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม จึงถือว่าตนมีหน้าที่ตามกฎหมายต่างๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหมาย

ระดับที่ 3 ระดับเหนือเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจขัดแย้งด้วยการนำมาคิดหรือตรองหรือชั่งใจด้วยตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน ขั้นที่ 5 คือเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถบังคับใจตัวเองได้ ส่วนขั้นที่ 6 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดที่แสดงออกถึงการมีความรู้สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ของตน และการมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในบั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่

ถ้าจะพิจารณาพัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 6 ชั้นของโคลเบอร์ก ในแง่ของสติปัญญาและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีน้อยมากและค่อยๆ เพิ่มขึ้นตามอายุและตามพัฒนาการของสติปัญญาจนถึงขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางจริยธรรม ซึ่งพบได้น้อยคนเช่นกัน

ดวงเดือน พันธุนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก (2544 : 19) กล่าวว่า ปัจจัยที่บีบบังคับเข้มงวดไม่เปิดโอกาสให้บุคคลเป็นอิสระในความคิดและการกระทำ ไม่ให้โอกาสได้ฝึกหัดการมีเหตุผล และการเคารพตนเอง หรือเป็นสังคมที่มีการปิดกั้น ไม่ยอมให้หลักความคิดและวิถีปฏิบัติของบุคคลในสังคมอื่นๆ รั่วไหลเข้าไปได้ จะส่งผลต่อการเกิดคุณธรรมจริยธรรมของบุคคล

ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

ยาหรือสารที่ถูกนำมาใช้อย่างผิดๆ หรือเสพติดมีใช้กันมานานตั้งแต่มนุษย์เริ่มค้นพบพืชซึ่งเมื่อเสพเข้าไปแล้วทำให้ระดับความรู้สึกตัวเปลี่ยนแปลงไป ในสมัยโบราณยาหรือสารเหล่านี้มักจะใช้ในพิธีทางศาสนา เช่น ผู้ทำพิธีทางศาสนาของชาวอินเดียนแดงในอเมริกากลาง ใช้ต้นไม้จำพวกกระบองเพชรซึ่งมีสารหลอนประสาท ทำให้เกิดอาการประสาทหลอนเห็นภาพต่างๆ และเข้าใจว่าคนสามารถติดต่อกับวิญญาณหรือเทพเจ้าได้ ชาวอินเดียนแดงเผ่าอินคาในอเมริกาใต้เคี้ยวใบโคคาซึ่งมีโคเคน ซึ่งถือว่าเป็นของขวัญที่พระเจ้าประทานให้ แต่แรกใบโคคานี้ใช้เฉพาะในหมูกษัตริย์ของชนเผ่า แต่ต่อมาเมื่อประเทศสเปนเข้าครอบครองชนเผ่าเหล่านี้ ใบโคคาก็ถูกนำมาใช้ในหมู่ชาวอินเดียนแดงทั่วไป เพื่อช่วยให้พวกเขามีกำลังทำงานหนักรับใช้ชาวสเปนได้ เมื่อวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้าขึ้น ได้มีการพัฒนารูปแบบของยาหรือสารเสพติดเพิ่มมากขึ้น และนำมาใช้อย่างผิดๆ ทำให้เสติดกันมากขึ้นตามลำดับจนถึงปัจจุบัน

ความหมายของยาเสพติด

ความหมายของยาเสพติด มีผู้ให้ความหมายของยาเสพติดไว้หลากหลาย ดังนี้
เปลื้อง ณ นคร (2525 : 274) ให้ความหมายของยาเสพติดไว้ว่า เป็นยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสติดต่อกันแล้วก่อให้เกิดพิษต่อร่างกายและจิตใจ ซึ่งสารหรือยาอาจจะเป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าโดยวิธีการกิน สูบ ฉีด คมหรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องการเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อยๆ มีอาการอยากเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง

พะเยาว์ เหมือนวงษ์ญาติ (2542 : 86) ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด คือ สารเคมีหรือวัตถุใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีการกิน สูบ ฉีด คม จะทำให้เกิดผลต่อผู้เสพ คือ ต้องการเสพอย่างต่อเนื่อง อย่างแรงกล้า จะพยายามทุกๆ วิถีทางที่จะให้ได้มาเพื่อเสพ มีความต้องการในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ตกเป็นทาสของสารเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ และถ้าขาดยาผู้เสพจะมีอาการของคน

ขาดยาอย่างรุนแรง ทำให้ร่างกายและสมองของผู้เสพทรูคโทรมลงอย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดโรค
อื่นๆ ตามมา

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 900) ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือ
สารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้
ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ฝิ่น เฮโรอีน ยานอนหลับและสุรา

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ให้ความหมายไว้ว่า ยาเสพติด
หมายถึง สารหรือยาที่อาจเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่
ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีการกิน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีใดๆ ก็ตาม จะทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และ
จิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อยๆ มีอาการอยากยาเมื่อขาดยา มีความ
ต้องการยาอย่างรุนแรงและต่อเนื่องและสุขภาพโดยทั่วไปจะทรูคโทรมลง (เพทาย สดทรงศิลป์. 2547 : 10)

กล่าวโดยสรุป ยาเสพติดหมายถึง สารที่เกิดเองตามธรรมชาติหรือสังเคราะห์ขึ้นที่มีฤทธิ์
ทางยา เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีสูด ดม ฉีด กินหรือโดยวิธีการใดๆ ก็ตามจะทำให้ผู้เสพมีการแสดง
อาการหรือพฤติกรรมผิดไปจากปกติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ผู้เสพจะมีความต้องการ
ยาเสพติดอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขนาดขึ้นตามลำดับ ไม่สามารถหยุดการเสพได้ส่งผลให้ร่างกายทรูค
โทรม ส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

ประเภทของยาเสพติด

การแบ่งยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการและปราบปรามยาเสพติด (2547 : 15)
ได้แบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน เช่น การแบ่งตามแหล่งกำเนิด แบ่งตามการออกฤทธิ์ทางจิต
ประสาท แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ และแบ่งตามองค์การอนามัยโลก ซึ่งมีลักษณะ
ต่างๆ ดังนี้

1. แบ่งตามแหล่งกำเนิด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 ยาเสพติดธรรมชาติ (Natural Drugs) เป็นสารที่ได้จากส่วนต่างๆ ของพืชหรือ
พันธุ์ไม้บางชนิดที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กระต่อม กัญชา เห็นขี้ควาย
- 1.2 ยาเสพติดสังเคราะห์ (Synthetic Drugs) เป็นสารที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี
โดยนำสารที่ได้จากธรรมชาติมาสังเคราะห์ผสมด้วยสารเคมี หรือใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว เช่น
เฮโรอีน แอมเฟตามีน (Amphetamine) หรือยาบ้า อีเฟดรีน (Ephedrine) หรือยาอี มอร์ฟีน
(Morphine)

2. แบ่งตามการออกฤทธิ์ทางจิตประสาท แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 2.1 ออกฤทธิ์กดประสาท (Depressant) ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน บาบิบูเรต

เซโคเนล โบรไมด์ พาราดีไฮด์ เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกดประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทมีนงง ง่วง ซึมและหมดแรง นอกจากนี้ยังกดประสาทการหายใจ ทำให้การหายใจช้าลง จนถึงขั้นหยุดหายใจได้

2.2 ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulant) ได้แก่ โบกระท่อม โคลเคน แอมเฟตามีน มักพบว่าผู้เสพยาเหล่านี้จะถูกกระตุ้นประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทตื่นตัวกระวนกระวาย จิตใจสับสน หวาดระแวง บางครั้งมีอาการก้าวร้าว คลุ้มคลั่ง ทำในสิ่งที่คนปกติไม่กล้าทำ เช่น ทำร้ายผู้อื่น ทำร้ายตนเอง

2.3 ออกฤทธิ์หลอนจิตประสาท (Hallucinogen) ได้แก่ กัญชา เห็ดขี้ควาย แอลเอสดี (LSD. = Lysergic Acid Diethylamide) เอสทีพี (STP. = Serenity Tranquility and Peace) ผู้เสพยาจะมีอาการประสาทหลอน ผันเพื่อง เห็นแสงสีวิจิตรพิสดาร หรือเห็นภาพหลอนที่น่าเกลียดน่ากลัวหูแว่ว ได้ยินเสียงประหลาด ควบคุมตนเองไม่ได้ ประสาทสัมผัสเปลี่ยนแปลงไป มีปฏิกิริยาผิดไปจากความจริงทั้งหมด ในที่สุดมักป่วยเป็นโรคจิต

2.4 ออกฤทธิ์ผสมผสาน (Mixed) ได้แก่ กัญชา ถ้าเสพยาจำนวนน้อยจะกดประสาทอยู่ระยะหนึ่ง ต่อเมื่อเสพยาเพิ่มเข้าไปมากๆ จะกลายเป็นพิษหลอนประสาทได้

3. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท

3.1 ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 ได้แก่ เฮโรอีน แอลเอสดี แอมเฟตามีน ยาอี

3.2 ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 ยาเสพติดประเภทนี้สามารถนำมาใช้เพื่อ

ประโยชน์ทางการแพทย์ แต่ต้องใช้อย่างได้การควบคุมของแพทย์และใช้เฉพาะกรณีที่เป็นเท่านั้น ได้แก่ ผีน มอร์ฟิน โคลเคน

3.3 ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 3 ยาเสพติดประเภทนี้เป็นยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดประเภทที่ 2 ผสมอยู่ด้วย มีประโยชน์ทางการแพทย์ การนำไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่นหรือเพื่อการเสพยาจะมีบทลงโทษกำกับไว้ ยาเสพติดประเภทนี้ได้แก่ ยาแก้ไอที่มีตัวยาโคเคอีน ยาแก้ท้องเสียที่มีฝิ่นผสมอยู่ด้วย ยาฉีกระงับปวดต่างๆ เช่น เพทิดีนซึ่งสกัดมาจากฝิ่น และมอร์ฟิน

3.4 ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 4 คือสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือประเภทที่ 2 ยาเสพติดประเภทนี้ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัดโรคแต่อย่างใด และมีบทลงโทษกำกับไว้ด้วย ได้แก่ น้ำยาอะเซติคแอนด์ไฮดรไรย์ ซึ่งใช้ในการเปลี่ยนมอร์ฟิน สารคลอซูไดอีเฟลทินสามารถนำมาผลิตยาอีและยาบ้าและวัตถุออกฤทธิ์ทางจิตประสาทอีก 12 ชนิด ที่สามารถนำมาผลิตยาอีและยาบ้าได้

3.5 ยาเสพติดประเภทที่ 5 เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าขายอยู่ในยาเสพติดใดๆ ได้แก่ทุกส่วนของพืชกัญชา ทุกส่วนของพืชกระท่อม เห็ดขี้ควาย เป็นต้น

4. แบ่งตามองค์การอนามัยโลก ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ประเภท

- 4.1 ประเภทฝิ่นหรือมอร์ฟีน รวมถึงยาที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน ได้แก่ เฮโรอีน เพกิดีน
- 4.2 ประเภทบาบิทูเรต รวมทั้งยาที่มีฤทธิ์ทำนองเดียวกัน เช่น เมโพรบาเมต
- 4.3 ประเภทแอลกอฮอล์ ได้แก่ เหล้า เบียร์ วิสกี้
- 4.4 ประเภทแอมเฟตามีน ได้แก่ เมทแอมเฟตามีน
- 4.5 ประเภทโคเคน ได้แก่ ใบโคคา โคน
- 4.6 ประเภทกัญชา ได้แก่ ใบกัญชา ยางกัญชา
- 4.7 ใบกระท่อม
- 4.8 ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี เมสคาลิน คันทาโพง เห็ดเมาบางชนิด
- 4.9 ประเภทอื่นๆ นอกเหนือจาก 8 ประเภทข้างต้น ได้แก่ สารระเหยต่างๆ

วิธีการเสพยาเสพติด

วิธีการในการเสพยาเสพติด วิเชียร จันทะโชติ (2540 : 53) ได้กล่าวถึงวิธีการในการเสพยาเสพติด ไว้ดังนี้

1. สอดใต้หนังตา
2. สูบ
3. คม
4. รับประทาน
5. อมไว้ใต้ลิ้น
6. ฉีดเข้าเหงือก
7. ฉีดเข้าเส้นเลือด
8. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ
9. เหน็บทางทวารหนัก

ทฤษฎี และสาเหตุของการติดยาเสพติด

สำหรับทฤษฎีการติดยาเสพติดนับว่ามีบทบาทมากในการต่อต้านยาเสพติดให้โทษ เพราะเป็นการพิจารณาปัญหาว่าทำไมคนจึงติดยาเสพติด และทำไมบางคนได้รับการรักษาแล้วหายขาดได้ ในการรักษาวิธีเดียวกันบางคนกลับไม่ได้ผลต้องหวนกลับมาใช้นั้นอีกครั้งแล้วครั้งเล่า ทฤษฎีการติดยานี้ยังเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาให้รู้มากกว่านี้ เพราะลักษณะความเป็นอยู่ สังแวดล้อม และประเพณีของไทย (Subcultures) ยังมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ดังที่ วิทย์ เทียงบูรณธรรม (2531 : 7) ได้กล่าวไว้ว่าทฤษฎีการติดยามีอยู่ 4 ทฤษฎีด้วยกัน คือ

ทฤษฎีที่ 1 เชื่อว่าการติดยาเสพติดเพราะจิต (Psychological or Psychic Dependence)

ใจแข็งก็หายได้ง่าย ใจไม่แข็งก็หายได้ยาก บางคนติดยาเสพติดง่าย แต่บางคนติดยาเสพติดยาก เป็นเรื่องของบุคลิกภาพ (Personality) ของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีที่ 2 เชื่อว่าการติดยาเสพติดเพราะสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุ สภาพสังคมเป็นตัวทำให้เกิดการติดยาขึ้น และทำให้หวนกลับมาใช้อีก

ทฤษฎีที่ 3 เป็นการรวมเอาทฤษฎีที่ 1 และทฤษฎีที่ 2 มารวมกัน เป็นทฤษฎีที่ได้นำไปใช้ในสถานรักษาผู้ติดยาเสพติดหลายแห่ง เช่น ซินนานอน (Synanon) เดย์ท็อป (Daytop) บ้านอดิซซี (Odyssey House) บ้านฟีนิกซ์ (Phoenix House)

ทฤษฎีที่ 4 เป็นทฤษฎีที่ค่อนข้างใหม่และได้รับความนิยมน้อยกว่าหลายมาก เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับทางชีวเคมีในแง่ของการสันดาป ถือว่าการติดยาเสพติดพวกอนุพันธ์ฝิ่น เป็นความไม่สมดุลของการสันดาปที่ยืดเยื้อ (Prolonged Metabolic Imbalance) หรือโรคที่เกิดจากการสันดาปของเซลล์ร่างกาย ทำให้เซลล์ประสาทเสื่อมลงเหมือนคนที่ป่วยโรคเบาหวาน ต้องให้ยาพวกอินซูลินอยู่ตลอดไป จึงจะสามารถประกอบกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2551 ข : 49) ได้รวบรวมสาเหตุของการติดยาเสพติด ไว้ดังนี้

1. เหตุจากการถูกชักชวน การชักชวนนี้อาจเกิดขึ้นจากเพื่อนฝูงที่กำลังติดยาเสพติดแล้วอยากให้เพื่อนติดบ้าง ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการที่จะเป็นไปตามวัยชักชวนให้เพื่อนทำเหมือนตน เพราะเมื่อติดด้วยกันแล้วจะได้ขอเงินหรือรวมเงินกันไปซื้อยาเสพติด เป็นการแบ่งเบาภาระทางการเงินลงไปบ้าง โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่มีพลังสำคัญในการชักชวนสมาชิกในกลุ่มให้เสพติด เพราะกลุ่มนี้ถ้าหากพฤติกรรมใดที่กลุ่มหรือเพื่อนฝูงยอมรับนิยมปฏิบัติก็มักจะยอมรับและปฏิบัติตามไปด้วย นอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในแหล่งซื้อขายยาเสพติดนั้น อาจได้รับการโฆษณาชักจูงคุณภาพของยาเสพติดว่าดีอย่างไรอย่างนั้น เช่น ทำให้สมองปลอดโปร่ง เหมาะแก่การศึกษาเล่าเรียนขยันทำงาน คึกคัก มีความรู้สึกต้องการทางเพศสูง การชักชวนจะเกิดขึ้นในขณะที่มันเมาสุรา ใต้อิทธิพลของมั่วสุม เพราะอยู่ในสภาวะจิตที่จะคล้อยตามได้ง่าย

2. เหตุจากการอยากลอง ด้วยความอยากรู้ อยากเห็น อยากสัมผัส อยากลิ้มรส ซึ่งเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะเริ่มทดลองยาเสพติด โดยคิดว่าเพียงครั้งเดียวคงไม่ติดง่ายๆ แต่เมื่อได้ทดลองใช้แล้วจะมีความรู้สึกที่สุขสบาย จึงอยากใช้อีกและใช้บ่อยขึ้นเรื่อยๆ จนติดได้ในที่สุด

3. เหตุจากถูกล่อลวง ยาเสพติดมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้รับไม่ทราบว่าเป็นยาเสพติด ยาเสพติดอาจอยู่ในรูปลักษณะของลูกอม ยาขยันหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของยาเสพติดผสมอยู่ เมื่อร่างกายรับเข้าไปบ่อยๆ ผลสุดท้ายก็กลายเป็นคนติดยาเสพติดได้

4. เหตุทางกาย เกิดจากความเจ็บป่วยทางกายหรือทางจิตใจที่คิดว่าไม่มีวิธีใดจะรักษาให้หายได้นอกจากสารเสพติด หรือเพื่อสารเสพติดในการรักษาอาการปวดเป็นเวลานานติดต่อกันจนทำให้ติดยาเสพติดในที่สุด

5. เหตุจากความคะนอง บุคคลประเภทนี้มีความอยากสูง ซึ่งรู้แน่แ่ใจว่ายาเสพติดให้โทษเป็นของไม่ดี แต่ด้วยความคะนองเพราะเป็นวัยรุ่นไม่เกรงกลัวอะไร ต้องการแสดงความเก่งกล้าอวดเพื่อน ขาดความขังคิด ขาดการยับยั้งชั่งใจชักชวนกันเสพยาเสพติดจนตกเป็นทาสของยาเสพติดจนถอนตัวไม่ขึ้น

6. เหตุเพราะสิ่งแวดล้อมรอบตัว สถานที่อยู่อาศัยเป็นชุมชนแออัดหรือเป็นแหล่งสลัม ภาวะทางเศรษฐกิจบีบบังคับ คนในครอบครัวขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่ ครอบครัวแตกแยกและปัญหาอื่นๆ อีกมากที่นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลผลักดันให้หันเข้าไปหาเสพยาเสพติดได้ และยังเป็นอุปสรรคขัดขวางมิให้เลิกการใช้ยาเสพติดแม้แต่จะรักษาให้หายขาดได้ เพราะผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการบำบัดรักษาจนหายดีแล้ว เมื่อกลับมาอยู่ในสภาพแวดล้อมเก่าๆ ก็จะมีหันกลับไปใช้ยาเสพติดอีก

ลักษณะของผู้ติดยาเสพติด

การใช้ยาเสพติดมีโทษและเกิดพิษภัยรอบตัว นอกจากจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพในทางไม่ดีโดยตรงต่อตัวผู้เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ แล้วยังส่งผลกระทบต่อทางอ้อมไปยังครอบครัวผู้เสพ ตลอดจนเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติอีกด้วย การสังเกตลักษณะของผู้ติดยาเสพติด จะสังเกตจากอาการและการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จะสังเกตได้จาก
 - 1.1 สุขภาพร่างกายทรุดโทรม ซุบซอม ไม่มีแรง อ่อนเพลีย
 - 1.2 ริมฝีปากเขียวคล้ำ แห้งและแตก
 - 1.3 ร่างกายสกรปรก เหงื่อออกมาก กลิ่นตัวแรงเพราะไม่ชอบอาบน้ำ
 - 1.4 ผิวหนังหยาบกร้าน เป็นแผลพุพอง อาจมีน้ำหนองหรือน้ำเหลือง
 - 1.5 มีรอยกรีดด้วยของมีคม เป็นรอยแผลปรากฏที่บริเวณแขนและหรือท้องแขน
 - 1.6 ชอบใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาวและสวมแว่นตาเพื่อปิดบังม่านตาที่ขยาย
2. การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ ความประพฤติและบุคลิกภาพ สังเกตได้จาก
 - 2.1 เป็นคนเจ้าอารมณ์ หงุดหงิดง่าย เอาแต่ใจตนเอง ขาดเหตุผล
 - 2.2 ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่
 - 2.3 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.4 พุดจาก้าวร้าว แม้กับบิดามารดา ครูอาจารย์ของตนเอง

- 2.5 ชอบแยกตัวอยู่คนเดียว ไม่เข้าหาผู้อื่น ทำตัวลึกลับ
- 2.6 ชอบเข้าห้องน้ำนานๆ
- 2.7 ใช้เงินเปลืองผิดปกติ ทรัพย์สินในบ้านสูญหายบ่อยๆ
- 2.8 มั่วสุมกับคนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด
- 2.9 ไม่สนใจกับความเป็นอยู่ของตนเอง แต่งกายสกปรก แต่งกายไม่เรียบร้อย
- 2.10 ชอบออกนอกบ้านเสมอๆ แล้วกลับบ้านผิดเวลา
- 2.11 ไม่ชอบทำงาน เกียจคร้าน นอนตื่นสาย
- 2.12 มีอาการวิตกกังวล ซึมเศร้า สีหน้าหมองคล้ำ
3. การสังเกตอาการของคนขาดยาเสพติด มีลักษณะดังนี้
 - 3.1 น้ำมูก น้ำตาไหล หาวบ่อย
 - 3.2 กระสับกระส่าย กระวนกระวาย หายใจถี่ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียนเมื่ออาหาร
 - 3.3 ขนลุก เหงื่อออกมากผิดปกติ
 - 3.4 ปวดเมื่อยตามร่างกาย ปวดเสียวในกระดูก
 - 3.5 ม่านตาขยายโตขึ้น ตาพร่ามัวไม่สู้แสง
 - 3.6 มีอาการสั่น ชัก เกร็ง ไข้สูง ความดันโลหิตสูง

โทษของยาเสพติด

เนื่องจากสารเสพติดมีอยู่มากมายหลายประเภท ดังนั้นหากจะพิจารณาโดยรายละเอียดถึงผลกระทบของยาเสพติดแต่ละประเภทจะส่งผลกระทบมากน้อยเพียงใด ย่อมมีลักษณะอาการต่างกัน โทษของยาเสพติดไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะผู้เสพเท่านั้น แต่มีผลกระทบต่อทุกคน ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องอีกด้วย ดังนั้นอาจกล่าวถึงผลกระทบจากสารเสพติดในภาพรวมที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. ด้านสุขภาพ ผู้ที่ตกเป็นทาสยาเสพติดทุกประเภท จะมีร่างกายซูบผอม ความคิดซ้า ความจำเสื่อม เมื่อขาดยาจะมีอาการหงุดหงิด โกรธง่าย น้ำมูกน้ำตาไหล ปวดกระดูกปวดกล้ามเนื้อ ฉวิวรรธ ปัญญาบุศย์ (2544 : 19) รวมถึงการเกิดอาการผิดปกติทางจิต เนื่องจากใช้สารแอมเฟตามีน กระตุ้นสมอง ได้แก่ อาการพิษ (Intoxication) เพ้อ (Delirium) ถอนยา (Withdrawal) และอาการหลงผิดได้

2. ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการเสพยาเสพติดทุกชนิด ผู้เสพจะต้องเพิ่มยามากขึ้น ตลอดเวลาและหยุดเสพไม่ได้ จึงต้องสูญเสียเงินสำหรับซื้อยาเสพติดไม่สิ้นสุด ต้องแสวงหาเงินเพื่อซื้อยาเสพติดมาเสพ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ ตามมา

3. โทษต่อครอบครัว เป็นบุคคลที่ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว สภาพครอบครัวขาดความอบอุ่น สูญเสียรายได้ของครอบครัว รวมทั้งทำให้ครอบครัวแตกแยก

4. ด้านสังคม ยาเสพติดยังเป็นตัวก่อปัญหาทางสังคมมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรม นอกจากนั้นยังเป็นปัญหาทางสังคมอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาครอบครัว

5. ด้านความมั่นคงของชาติ ความร้ายแรงของยาเสพติด โดยเฉพาะสารแอมเฟตามีน มีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศอย่างมาก เพราะถ้าประเทศใดมีประชากรติดยาเสพติดมาก ประเทศชาติก็จะอ่อนแอ เศรษฐกิจเสียหาย มีปัญหาทางสังคมและประเทศชาติตามมามากมาย

กล่าวโดยสรุป การเสพยาเสพติดจะไม่เกิดโทษต่อเฉพาะผู้เสพเท่านั้น แต่จะส่งผลกระทบต่อบุคคล สภาพครอบครัว สภาพสังคมและความมั่นคงของประเทศชาติอีกด้วย ประเทศใดที่มีประชาชนติดยาเสพติดจำนวนมาก ประเทศนั้นย่อมขาดเสถียรภาพความมั่นคงภายในประเทศ ปัญหาอาชญากรรมในด้านต่างๆ ก็จะเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ประชาชนขาดศีลธรรม คุณธรรม และความล้มสลายก็จะเกิดแก่ประเทศนั้นๆ

แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

เนื่องจากปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นมาก และแพร่หลายไปยังสถานศึกษา โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาอย่างรวดเร็ว ขณะนี้ยังไม่มีวิธีการใดที่จะขจัดความเสื่อมโทรมของสังคมนี้ได้ แม้จะมีการใช้วิธีการปราบปรามที่รุนแรงแต่ก็เป็น การแก้ไขที่ปลายเหตุ เพราะขบวนการค้ายาเสพติดเป็นเครือข่ายที่กว้างขวางทำในหลายรูปลักษณะ ผู้เสพยาเสพติดก็จะมีสุขภาพทรุดโทรมทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม และเศรษฐกิจของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทองเลื่อน ประพัฒน์ทอง (2550 : 38) กล่าวว่าผลกระทบที่ร้ายแรงคือก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางสังคม ซึ่งมีผลสืบเนื่องจากกลุ่มคนที่ได้รับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจด้วยวิธีลัดและลงทุนน้อยแต่ได้ผลกำไร มหาศาล แต่ผลร้ายที่เกิดกับคนในชาติทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ ลุ่มหลงเพติดเพติดกับแหล่งบันเทิง มีความฟุ้งเฟ้อเห่อหิม ขาดการขัดเกลาและการอบรมที่ถูกต้อง จึงตกเป็นเหยื่อของผู้จำหน่าย ในสถาบันการศึกษา จากความล้มเหลวของสังคม การขาดมาตรการควบคุมหรือการจัดระเบียบทางสังคม

กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (2550 ข : 27) กล่าวว่า ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันที่เกิดขึ้นในสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าไปในสถานศึกษา ชุมชนและสถานประกอบการ ทำให้การกำหนด มาตรการที่จะเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ไม่สามารถใช้มาตรการป้องกันยาเสพติดเพียง

มาตรการเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้มาตรการเพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะทั้งป้องกันและแก้ไขไปพร้อมๆ กัน ดังนั้นแนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ควรใช้กลยุทธ์ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. จำแนกกลุ่มเป้าหมาย เริ่มจากการค้นหาปัญหา ทำความเข้าใจสภาพปัญหาอย่างถ่องแท้ เพื่อจำแนกกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินงานตามลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออก จะทำให้สามารถกำหนดแนวทางกิจกรรม การดำเนินงานได้เหมาะสมกับสภาพปัญหา โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มหลักดังนี้

1.1 กลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด

1.2 กลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการดื่มสุรา สูบบุหรี่หรือเริ่มทดลองใช้ยาเสพติด และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่นๆ แต่ยังไม่ติดยาเสพติด

1.3 กลุ่มนักเรียนที่ติดยาเสพติด

1.4 กลุ่มนักเรียนที่มีการค้ายาเสพติด พฤติกรรมในการค้ายาเสพติด

ทั้งนี้การจัดกลุ่มนักเรียนดังกล่าว ต้องเป็นความลับ รู้เฉพาะในกลุ่มครูอาจารย์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่านั้น

2. บูรณาการทำงาน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสามารถสอดแทรกในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ เช่น สอดแทรกความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ การสร้างเสริมทักษะชีวิตในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนักเรียนในรูปแบบอื่นๆ ที่มีรูปแบบหลากหลายสนองตอบความสนใจ และสอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน จะทำให้กิจกรรมด้านยาเสพติดเข้าไปอยู่ในวิถีการเรียนการสอนอย่างกลมกลืน และสามารถเข้าถึงนักเรียนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงและต่อเนื่อง

3. ผสมผสานมาตรการในการดำเนินการป้องกันปัญหายาเสพติด ในนักเรียนที่พบเห็นมีรูปแบบที่ซับซ้อนทั้งด้วยและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง (การเสพยาหรือการค้ายา) การป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำเป็นต้องผสมผสานมาตรการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

3.1 การป้องกันยาเสพติด โดยการให้การศึกษาข้อมูลข่าวสารณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตภูมิคุ้มกันนักเรียน ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดเจตคติต่อต้านและไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและพฤติกรรมไม่เหมาะสม รวมถึงการแทรกแซงพฤติกรรม โดยการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจค้น ปรับความคิดค่านิยมเป็นการป้องปรามเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง หรือพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียน

3.2 การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมไม่ให้เกิดซ้ำไปซ้ำมาเสียดอีก โดยการส่งต่อสถานบำบัดรักษา รวมถึงการให้โอกาสคืนสู่สังคม ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขและปลอดภัย ด้วยการให้โอกาสศึกษาต่อและติดตามดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อไป

3.3 การปราบปรามยาเสพติด โดยการประสานเจ้าหน้าที่ปราบปรามเพื่อการป้องปราม และปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การเลือกใช้มาตรการใดๆ ในการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาสภาพปัญหาของแต่ละสถานศึกษา วัฒนธรรมของชุมชนและสังคม

4. การระดมทรัพยากร ถือว่ามีความจำเป็นในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพราะต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยการระดมทรัพยากรและบุคคลทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชนรอบๆ โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ บุคลากร เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ สารวัตรนักเรียน แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน เป็นต้น ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเฉพาะกิจ เครือข่ายการทำงาน เป็นต้น

5. นักเรียนมีส่วนร่วม นักเรียนจะเป็นผู้เกี่ยวข้องและใกล้ชิดปัญหา กอปรกับนักเรียนได้มีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างแนวร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ส่งผลให้การดำเนินงานด้านยาเสพติดได้รับความร่วมมือเป็นที่ยอมรับและง่ายต่อการขยายผลวงกว้างไปยังนักเรียนทั่วไป

กิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้แก่ การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การเป็นนักเรียนแกนนำ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น ทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างจริงจัง ตั้งแต่กระบวนการคิด การตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผลการทำงานในกลุ่มด้วยกัน โดยมีครูเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา แนะนำ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม นอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แล้ว ยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกับคนอื่น เสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ตลอดจนสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การพัฒนาหรือสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อนักเรียน โรงเรียนและชุมชน จะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ ได้เห็นคุณค่าในตนเอง เกิดการเรียนรู้โดยตรงจากประสบการณ์จริง ซึ่งนักเรียนสามารถนำทักษะ

และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมในหมู่บ้าน ชุมชน อำเภอ จังหวัดและประเทศ นับได้ว่าเป็นการส่งเสริมและพัฒนาวัยรุ่นของชาติอีกทางหนึ่ง

6. การจัดระเบียบและปรับสภาพแวดล้อมที่เน้นการควบคุมและลดพื้นที่เสี่ยง ที่เป็นอันตรายหรือไม่เหมาะสมกับนักเรียน พื้นที่ที่เป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด สื่อและสถานที่ที่เอื้อต่อการกระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น เช่น หอพัก บ้านเช่า สวนสาธารณะ สถานบันเทิง ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ฯลฯ ควบคู่กับการเปิดพื้นที่ดีให้วัยรุ่น ได้มีทางออกในทางสร้างสรรค์ เพื่อลดแรงกดดันและลดพื้นที่เสี่ยง สามารถดำเนินการได้โดยเริ่มจากพื้นที่ภายในสถานศึกษา ได้แก่ การทำให้ไม่มีมุมอับในสถานที่ลับตาที่จะเป็นแหล่งมั่วสุม เช่น ห้องน้ำ-ห้องส้วม คาเฟ่อาคาร พื้นที่กร้างว่างเปล่าในโรงเรียน ฯลฯ ส่วนการเปิดพื้นที่ดีให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ทั้งในเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องอินเทอร์เน็ต สนามกีฬา ลานหรือซุ้มไม้ กิจกรรมต่างๆ ส่วนสถานที่รอบๆ สถานศึกษาสามารถดำเนินการโดยขอความร่วมมือผู้ประกอบการร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต ไม่ให้บริการแก่นักเรียนในช่วงเวลาเรียน ร้านค้าไม่จำหน่ายบุหรี่ สุราและสื่อลามกให้กับวัยรุ่น เจ้าของหอพักมีการสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

7. การเฝ้าระวังปัญหาเป็นการป้องกันการหวนกลับมาระบาดของยาเสพติด ด้วยการสร้างระบบกลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในสถานศึกษา มีดังนี้

7.1 สำรวจสภาพปัญหาและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

7.2 รับแจ้งข่าวสารและเบาะแสจากบุคคลภายในสถานศึกษาและชุมชน ที่ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล พฤติกรรมและพื้นที่ปัญหา ทั้งนี้ต้องสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับผู้ให้ข่าวสารและแจ้งเบาะแส

7.3 แจ้งเตือนปัญหาให้กับผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้ เพื่อเตรียมการป้องกัน

7.4 ปฏิบัติการแก้ไขด้วยการสร้างสภาวะป้องกันปัญหาที่เหมาะสม

8. สร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด จึงจำเป็นต้องระดมความร่วมมือบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและองค์กรศาสนา สร้างเป็นเครือข่ายการทำงานได้หลายรูปแบบ เช่น เครือข่ายนักเรียนแกนนำต้านยาเสพติด เครือข่ายครูแกนนำการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายหน่วยงานภาคี เครือข่ายสถานศึกษาในกลุ่มพื้นที่ ในจังหวัด ในสังกัด เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการทำงานในกลุ่มสมาชิกเครือข่ายการทำงาน จะเป็นพลังหนุนช่วยกันทั้งข้อมูลและประสบการณ์ ตลอดจนสร้างเสริมกำลังใจซึ่งกันและกัน

9. วิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านยาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องรู้เท่าทันปัญหา และสามารถคาดการณ์แนวโน้มเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ อย่างแม่นยำ เพื่อเตรียมการป้องกันแก้ไขและเฝ้าระวังปัญหาได้อย่างถูกต้องและทันที่ การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Data) ที่มีความน่าเชื่อถือ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานอย่างมีหลักการ เป็นเหตุเป็นผล และมีความเชื่อมั่นเชื่อถือได้

กล่าวโดยสรุป เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานั้น จำเป็นที่จะต้องใช้กลยุทธ์และกระบวนการที่หลากหลาย โดยทุกๆ คนต้องมีส่วนร่วม เช่น ครู นักเรียน และ บุคลากรอื่นในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังคงต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหน่วยงานภายนอก ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรทางศาสนาให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และใช้กระบวนการที่หลากหลายรูปแบบเป็นกลยุทธ์ในการดำเนินการป้องกันยาเสพติดได้

มาตรการในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดมาตรการไว้เป็นแนวทางที่ชัดเจน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คณะทำงาน โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งครูเป็นคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
2. ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อกำหนดแนวทางการร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. ศึกษาและสำรวจสภาพปัญหาของนักเรียนในการใช้สารเสพติด เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนในการแก้ไขปัญหากับนักเรียนกลุ่มใช้สารเสพติด
4. เสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้ปราศจากมูมอับ มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน
5. กำชับให้ครูที่ปรึกษาดูแลควบคุมนักเรียน ให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ
6. ประสานขอความร่วมมือจากชุมชน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรศาสนา เพื่อช่วยสอดส่องดูแลการแพร่ระบาดของยาเสพติดรอบบริเวณสถานศึกษา
7. จัดตั้งเครือข่ายชุมชนต่อต้านยาเสพติด เพื่อความร่วมมือประสานงานในการแก้ปัญหา และเฝ้าระวังดูแลไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชน
8. จัดโครงการนักเรียนแกนนำต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา และขยายผลสู่

เพื่อนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีครูที่ปรึกษาโครงการเป็นผู้ให้การแนะนำและสนับสนุน

9. เชิญวิทยากรภายนอกที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับยาเสพติด มาเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ที่หลากหลายและได้รับประสบการณ์ตรงจากผู้เชี่ยวชาญ

10. จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษาปัญหาด้านต่างๆ แก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีแนวทางในการแก้ปัญหา ไม่หันไปแก้ปัญหาโดยใช้สารเสพติดทุกประเภท

11. กำหนดให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ปลอดยาเสพติด โดยห้ามนำเข้า ห้ามสูบ ห้ามเสพ ห้ามดื่ม ห้ามซื้อขายยาเสพติด และห้ามนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทเข้าไปในสถานศึกษา โดยเด็ดขาด

12. จัดอบรมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน แก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่นอบรมจริยธรรม ค่ายคุณธรรม ค่ายทักษะชีวิต ฯลฯ

13. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และมีเวทีในการแสดงออกอย่างถูกต้อง มีลานกีฬา เวทีคนเก่งคนกล้า

14. มีการคัดกรองนักเรียนกลุ่มที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด เฝ้าติดตามระวังและทำการส่งต่อบำบัดในกรณีที่มีนักเรียนติดยาเสพติด

กิจกรรมในการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดลงสู่ นักเรียน นักศึกษา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลาย ซับซ้อนและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสังคมปัจจุบัน สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดทั้งระบบ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โดยใช้มาตรการต่างๆ ดังนี้

1. มาตรการทางการศึกษา รูปแบบของการจัดกิจกรรมจะต้องก่อให้เกิดองค์ประกอบพื้นฐาน ในการดำเนินชีวิตที่ปราศจากการพึ่งพายาเสพติด 6 ประการ

1.1 การส่งเสริมความนับถือตนเอง

1.1.1 รู้จักตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

1.1.2 รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับตนเอง

1.1.3 มีความสามารถทำงานได้ตามความเหมาะสมกับวัย

1.1.4 มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

1.1.5 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

1.1.6 มีความมั่นใจว่าตนเองมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้อื่น

1.1.7 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

1.1.8 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.2 การส่งเสริมการสัมฤทธิ์ผล คือส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จทางการเรียน การทำงาน การทำกิจกรรมอื่นๆ

1.2.1 มีความรู้ มีประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม

1.2.2 สามารถนำหลักการ คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็น มาปฏิบัติได้

เป็นผลสำเร็จ

1.2.3 มีความสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งส่วนบุคคลและหมู่คณะ

1.3 การส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกมุ่งมั่น คือ การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายรู้จัก สร้างสรรค์เป้าหมายหรือกำหนดเป้าหมายให้กับตนเอง และพยายามที่จะหาแนวทางที่จะนำชีวิต ของตนไปสู่เป้าหมายในทางสร้างสรรค์ มีพลังใจสำนึกในคุณค่าของตนเองเพื่อให้เกิดพลังใจ ผลักดันให้ตนเองไปสู่เป้าหมาย รู้จักการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นด้วยวิจรรณญาณ โดยปราศจากความรู้สึกน้อยใจ ท้อถอย ประชดชีวิต เพื่อนำตนเองให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต เช่น

1.3.1 สามารถเรียน หรือทำงานได้อย่างต่อเนื่องและเสมอต้นเสมอปลาย

1.3.2 สามารถบังคับตนเองได้

1.3.3 สามารถวางแผนในอนาคตตนเองได้

1.4 การส่งเสริมความเคารพตนเองและเกียรติภูมิของบุคคล คือ การส่งเสริมให้ กลุ่มเป้าหมายมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความอดทน เคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเอง และบุคคลอื่น และให้ความเคารพยกย่องบุคคลอื่นอย่างเหมาะสม เช่น

1.4.1 มีสัจจะต่อตนเองและผู้อื่น

1.4.2 มีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น

1.4.3 ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

1.4.4 ปฏิบัติตามกฎของสังคม

1.5 การพัฒนาทักษะส่วนตนและทักษะสังคมอันจำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เกิด ประสิทธิภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คือ การพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีโอกาสที่จะฝึกฝน ตนเองจนเกิดความชำนาญในการคิด การใช้เหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การเรียนรู้โดย การทำงานด้วยตนเอง การสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานเป็นหมู่คณะ และการช่วยเหลือผู้อื่น เช่น

1.5.1 มีพื้นฐานในการทำงานและอาชีพ

1.5.2 มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพ

1.5.3 มีความสามารถในการปรับปรุงการทำงาน

1.5.4 มีความสามารถในการตัดสินใจ

1.5.5 มีความสามารถในการติดต่อและเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น

1.6 การพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ คือ การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเลือกและเตรียมตัวเพื่อมีงานทำตามความสามารถของตน รู้จักช่องทางในการดำรงชีพอย่างสุจริต ด้วยการจัดประสบการณ์ตรงให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาสฝึกฝนงานอาชีพ จนเกิดความชำนาญ และสามารถมีอาชีพได้เมื่อเกิดความจำเป็น เช่น

1.6.1 สามารถเลือกอาชีพสุจริตที่เหมาะสมกับตนเองได้

1.6.2 เมื่อเผชิญปัญหาสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

1.6.3 รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้เหมาะสมกับอาชีพของตน

2. มาตรการบริการสนเทศและเผยแพร่ รูปแบบของการจัดกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งที่จะให้กลุ่มเป้าหมายทราบข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านความคิดในเชิงวิเคราะห์อันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง ข่าวสารที่ให้กับกลุ่มเป้าหมายนั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะความรู้เรื่องยาเสพติด และวิธีการป้องกันเท่านั้น แต่จะเป็นข่าวสารที่จะพัฒนาการรับรู้ การคิดในเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเองและสังคม ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับกลุ่มเป้าหมายนั้น ต้องอาศัยเทคนิควิธี และสื่อชนิดต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญโดยดำเนินงานเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่ออื่นๆ เช่น

2.1 การจัดวิทยากรบรรยาย อภิปราย เพื่อเผยแพร่ความรู้ บทความ

2.2 การเผยแพร่ข่าวสาร โดยผ่านสื่อสารมวลชนประเภทต่างๆ เช่น

2.2.1 วิทยุ โดยการผลิตรายการวิทยุในรูปของ บทความ สารคดี ละคร การเผยแพร่โดยใช้คำขวัญ เพลง คำโฆษณาสั้นๆ เป็นต้น

2.2.2 โทรทัศน์ โดยผลิตรายการโทรทัศน์ในรูปของสารคดี ละคร การเผยแพร่โดยใช้ คำขวัญ เพลง คำโฆษณาสั้นๆ เป็นต้น

2.2.3 สิ่งพิมพ์ โดยการผลิตบทความ เรื่องสั้น คำขวัญ ลงโฆษณาภาพจริง การ์ตูน เผยแพร่ในวารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ต่างๆ

2.3 การเผยแพร่ข่าวสาร โดยผ่านช่องทางอื่นๆ เช่น

2.3.1 เสียงตามสาย หอกระจายข่าว โดยผลิตรายการ บทความ สารคดีสั้น ธรรมะ ละครสั้น คำขวัญ เพลง เป็นต้น

2.3.2 ป้ายโฆษณา โดยเสนอภาพคำขวัญ เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนผ่านป้ายโฆษณาที่ติดตั้งตามที่สาธารณะ และในแต่ละชุมชน

2.3.3 หน่วยเผยแพร่เคลื่อนที่ โดยจัดให้บุคลากรพร้อมรถยนต์และสื่อโสตทัศน
ชุดนิทรรศการ ออกไปเผยแพร่ในงานเทศกาลหรือชุมชนต่างๆ

2.3.4 สื่อพื้นบ้าน โดยเผยแพร่ข่าวสารด้านการป้องกันยาเสพติดผ่านศิลปิน
พื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง ลิเก ลำตัด ลำเพลิน

2.4 การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

2.4.1 การจัดสัปดาห์รณรงค์ป้องกันยาเสพติด

2.4.2 การเดิน/วิ่งรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

3. มาตรการทางเลือก รูปแบบของการจัดกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งที่จะส่งเสริม
สนับสนุนพัฒนาการในด้านต่างๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ตามวัย ความต้องการ ความสามารถและ
ความถนัดของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายหันเหความตั้งใจยอมรับสิ่งที่ดีกว่าการใช้ยาเสพติด
รูปแบบของกิจกรรมทางเลือกที่จัดบริการแก่กลุ่มเป้าหมายขณะนี้ คือ

3.1 ด้านสุขภาพอนามัย เช่น กีฬา นันทนาการ ดนตรี การออกกำลังกาย เกมต่างๆ

3.2 ด้านจริยธรรม เช่น อบรมศีลธรรม กิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมประเพณี

3.3 ด้านสังคม เช่น จัดตั้งชมรม หรือสมาคม จัดค่ายวัยรุ่น การสงเคราะห์ผู้อื่น

4. มาตรการสอดแทรก รูปแบบของกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งที่จะเข้าไปช่วยเหลือ
ประทับประคองแก้ไขกลุ่มเป้าหมายที่เริ่มมีปัญหา และกำลังประสบปัญหาที่ต้องการแก้ไขปัญหา
เหล่านั้นแต่ไม่รู้จะทำอย่างไร รูปแบบของกิจกรรมมาตรการสอดแทรก คือ การให้บริการให้
คำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน การให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ เป็นต้น

5. มาตรการใช้นวัตกรรมใหม่ๆ รูปแบบของการจัดกิจกรรมตามมาตรการนี้ มุ่งจะใช้
ยุทธวิธี เทคนิค หรือกระบวนการใหม่ๆ มาใช้ในการป้องกันยาเสพติด รูปแบบของกิจกรรมที่
ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์การศึกษาเพื่อชีวิต ศูนย์นิทรรศการ และการใช้
สื่อผสมเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้

6. มาตรการกลุ่มเพื่อน รูปแบบของการจัดกิจกรรมในมาตรการนี้ เป็นการรวมตัวของ
เพื่อนเพื่อชักชวนกันทำกิจกรรมต่างๆ ในแนวทางที่สร้างสรรค์ เช่น การจัดตั้งชมรม การจัดตั้งกลุ่ม
เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ

7. มาตรการป้องปราม เป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มผู้ที่มีพฤติกรรมในการใช้
ยาเสพติดเกิดความเกรงกลัวในการกระทำผิด ตัวอย่างกิจกรรมที่นำมาใช้ ได้แก่

7.1 การจัดระบบเดินเวรยามเฝ้าระวังตามแหล่งที่มีการมั่วสุมใช้ยาเสพติด

7.2 การจัดระบบสายตรวจไปตามแหล่งที่มีการค้าปลีกหรือในชุมชนที่มีแหล่งขาย

7.3 การสุ่มตรวจปัสสาวะจากนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเป็นระยะๆ โดยไม่บอกล่วงหน้า

- 7.4 การตรวจค้นเพื่อป้องกันการนำยาเสพติดเข้าไปในโรงเรียน
- 7.5 การจัดทำบันทึกประวัติ การมีระบบคะแนนความประพฤติของนักเรียน
- 7.6 การจัดระบบเฝ้าระวังในโรงเรียน โดยให้นักเรียนเป็นสารวัตรปกครอง
- 7.7 การตั้งด่านตรวจปัสสาวะพนักงานขับรถบรรทุกและรถยนต์โดยสารทางไกล

กระบวนการในการบริหารงานตามหลักวงจรคุณภาพ

จงจิตร ชมพูนผล (2553 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า วงจรคุณภาพของเดมมิ่งหรือที่หลายคนคุ้นเคยกับวงจร PDCA ได้พัฒนาขึ้นโดย ดร.ชิวจาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย การบริหารในระบบดังกล่าวถูกนำไปใช้ทั้งในภาคเอกชน ธุรกิจการค้า การผลิต แล้วแพร่กระจายเข้าสู่ระบบการบริหารงานราชการเพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้าในการบริหารจัดการ การดำเนินงานให้เกิดคุณภาพจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพ ซึ่งจะต้องมีการตรวจติดตาม ปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการป้องกันปัญหาต่างๆ โดยมีแนวทางในการนำไปปฏิบัติ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Plan)** หมายถึงการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การวางแผนในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงาน หรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกันด้วย ข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะทำให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่
2. **ขั้นปฏิบัติงาน (Do)** หมายถึงการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใดๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูล และเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ในกรณีที่เป็นงานประจำเคยปฏิบัติ หรือเป็นงานเล็กน้อย อาจใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่จะใช้บุคลากรจำนวนมาก อาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานตามแผนในขั้นตอนต่อไป
3. **ขั้นติดตามตรวจสอบ (Check)** เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่ ปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญ เนื่องจากในการดำเนินงานใดๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตาม

แผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตามการตรวจสอบและการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป

4. ขั้นการปรับปรุง (Act) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นอีกด้วย

การบริหารงานในระดับต่างๆ ทุกระดับ ตั้งแต่เล็กสุดคือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคลากรคนหนึ่ง จนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมากย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันไปตามลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานในแต่ละองค์การจะมีวงจร PDCA อยู่หลายๆ วง วงใหญ่ที่สุดคือวงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์การเป็นแผนงาน (P) แผนงานใหญ่สุดนี้อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปีจึงจะบรรลุผล การจะผลักดันให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์การปรากฏเป็นจริงได้ จะต้องปฏิบัติ (D) โดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่างๆ ขององค์การ แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่ หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่างๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นใหม่อีกหลายๆ วง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็นผลการปฏิบัติงานขององค์การนั้น ซึ่งองค์การจะต้องทำการตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหาหรืออาจต้องปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้นปรากฏเป็นจริง และทำให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์รวมขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังจะได้นำเสนอต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

ดิเรก โพธิ์สว่าง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดและปัญหาทางเพศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนพบว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกับขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็กไม่แตกต่างกันทางสถิติ

นิตยา เตียววานิช (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับ กระบวนการบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีเจตคติต่อการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดอยู่ในระดับเห็นด้วย มีกระบวนการบริหารในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด อยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการประสานงานและด้านการประเมินผล ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับ กระบวนการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูงในด้านการวางแผน มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงในด้านการจัด องค์การ ด้านการประเมินผลและด้านประสานงาน ตามลำดับ

พรหมมิ พุ่มไม้ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการสั่งการ ด้าน การให้ความร่วมมือและด้านการควบคุม พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีความคิดเห็น เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการสั่งการ ด้านการให้ความร่วมมือ และด้าน การควบคุมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน และพบว่า เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง อายุ ราชการที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด ทั้ง 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ละเมย สิมมาสุค (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกัน ยาเสพติดในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน คือ การวางแผนและโครงการ การประสานความร่วมมือกับภาครัฐ

และเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การกำกับนิเทศติดตามประเมินผล และการรายงานผล พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ส่วนปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

จารย์ ประชุมรัตน์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อสังคม พบว่า ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-24 ปี จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา บิคามารดาอยู่ด้วยกัน และสภาพแวดล้อมคือในเมือง ชุมชนรอบข้างมีผู้ใช้สารเสพติดมาก ส่วนใหญ่เคยมีเพื่อนชักชวนให้ลองเสพยาเสพติด คนภายในครอบครัวส่วนใหญ่ใช้ยาเสพติด กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เคยใช้ยาเสพติดสาเหตุส่วนใหญ่ที่เสพยาเสพติดคือมาจากตนเอง พิจารณาด้านผลกระทบต่อสังคม พบว่า มีผลต่อตนเองค่อนข้างสูง การเรียนลดลง สุขภาพอ่อนแอ เกิดปัญหาด้านจิตใจ ความประพฤติกเล่และอารมณ์ผิดปกติไปจากเดิม ไม่รับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว ขาดความสุขในครอบครัว ครอบครัวต้องรับภาระเลี้ยงดูผู้เสพยาเสพติด ทำลายชื่อเสียงครอบครัววงศ์ตระกูลสูงมาก ผลกระทบต่อสังคมทำให้เกิดอาชญากรรม ก่อให้เกิดความอ่อนแอในสังคม ทำให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง ขณะเดียวกันผลกระทบที่เกิดกับเศรษฐกิจก็อยู่ในเกณฑ์ที่สูง ทำให้รัฐสูญเสียงบประมาณในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดมาก

ปิยาพัทธ์ อารีญาติ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีความรู้เรื่องยาบ้า และการควบคุมตนเองอยู่ในระดับปานกลาง การเห็นคุณค่าในตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่มีเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนความสัมพันธภาพในครอบครัว ความรู้เรื่องยาบ้า การควบคุมตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนได้ร้อยละ 29.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วันดี ช่างเหล็ก (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากระบวนการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้ โดยได้ศึกษากระบวนการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เงื่อนไขที่มีผลต่อการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ผลดี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ คือ ขั้นตอนแรกเป็นการสร้างความตระหนักในหน้าที่ ขั้นตอนที่สองเป็นการยอมรับสภาพความเป็นจริง ขั้นตอนที่สามเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ขั้นตอนที่สี่เป็นการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญรุ่งเรือง ขั้นตอนสุดท้ายคือการกำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาและการวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงาน

ศิริพร พรหมสุภา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการป้องกันการติดยาเสพติด พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งหลายอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด การรับรู้ภาวะสุขภาพ ภาพรวมปัจจัยนำ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ปัจจัยเอื้อ การปฏิบัติตนของบุคคลรอบข้าง และอิทธิพลของค่านิยมและสื่อต่างๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการติดยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญ

สมนึก จุลนาง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด ด้านการตรวจสอบและให้การช่วยเหลือผู้ใช้ยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดสูงสุดที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน รองลงมาได้แก่ด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับยาเสพติด ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการดำเนินงานต่ำที่สุดคือ ด้านการตรวจสอบและการให้ความช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติด บุคลากรประเภทต่างกัน มีการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดใน โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นาคยา เข้าประมงค์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งทางวิทยฐานะ ความสอดคล้องของวิชาที่สอนกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา และการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด

กับสภาพการปฏิบัติงานการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมาก คิดเป็นร้อยละ 66.7 การปฏิบัติงานในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32.6 และการปฏิบัติงานในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 10.7 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอื่นๆ ในการป้องกันยาเสพติดพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ จะพบเห็นความสอดคล้องของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับสูง สถานศึกษาทุกแห่งให้ความสำคัญในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นอย่างดี ในสถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีวิธีการดำเนินงานในลักษณะที่มีความสอดคล้องและมีบริบทที่คล้ายคลึงกัน คือ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านสร้างความตระหนัก และการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

พอลสัน (Paulson. 1971 : 5456-A) ได้ศึกษานักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดให้โทษและนักศึกษาที่ไม่ใช้ยาเสพติดให้โทษ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดให้โทษ และเหตุการณ์การใช้ยาเสพติดให้โทษ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลว การเห็นคุณค่าของตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา 164 คน ซึ่งเรียนวิชาเอกพลศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในนิวยอร์ก ยาเสพติดที่ศึกษาคือ กัญชา เฮโรอีน แอล.เอส.ดี. (L.S.D.) แอมเฟตามีน และยาที่ทำให้เกิดประสาทหลอน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักศึกษที่ใช้ยาเสพติดให้โทษกับนักศึกษาที่ไม่ใช้ยาเสพติดให้โทษในด้านบรรยากาศในครอบครัว

สวาดี (Sawadi. 1992 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลุ่มอาการทางจิตในวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติด ศึกษาจากกลุ่มวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด จำนวน 46 คน ที่มารักษาตัวที่คลินิกจิตเวชของเมืองเคนท์ (Kent) ประเทศอังกฤษ โดยใช้ตัวแปรคือระบบครอบครัว (Family Dynamic Variables) เหตุการณ์ในชีวิต (Life Events Variables) อาการทางอารมณ์ (Emotional Symptoms) และพฤติกรรม (Behavioral Symptoms)

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีปัญหา ส่วนมากมีปัญหาระหว่างบิดามารดา หนึ่งในสามส่วนบิดาหรือมารดามักใช้ความรุนแรง ภาวะวิกฤตก่อนที่จะใช้ยาส่วนมาก เป็นการหย่าร้างหรือแยกทางกันของบิดามารดา ส่วนภาวะทางอารมณ์พบว่า ร้อยละ 59 มีภาวะซึมเศร้า และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทำหาย และสามารถแบ่งกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดได้ 3 กลุ่ม

ตามสาเหตุคือ กลุ่มที่ผิดปกติทางพฤติกรรม กลุ่มผิดปกติทางอารมณ์ และกลุ่มที่ความสัมพันธ์ในครอบครัวผิดปกติ

มัวร์ (Moore. 1995 : 99 – 116) ได้ทำการศึกษาวัยรุ่นชายผิวดำที่ก้าวและติดยาเสพติด ในมุมมองของนักทฤษฎีทั้ง 3 คน คือ อีโมล์ เดิร์กเฮียม คาร์ล มาร์ก และโมลฟี อาร์แซนเต้ พบว่าวัยรุ่นชายผิวดำที่ก้าวและติดยาเสพติด มีสาเหตุมาจากครอบครัวที่มีปัญหาและอาศัยอยู่ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

เฮอร์ติง และคนอื่นๆ (Herting and Others. 1996 : 32 – 61) ได้ทำการศึกษาโมเดลแบบหลายมิติของการเข้าไปพัวพันกับยาเสพติดของวัยรุ่น โดยใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เน้นศึกษาในมิติเบื้องต้น 5 ประการ ได้แก่ การเริ่มเข้าไปเสพยา การดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติดอื่นๆ ปัญหาในการควบคุมการใช้ยาเสพติด และผลกระทบที่ตามมาจากการใช้สารเสพติด ผลการวิจัยทำให้เกิดความเข้าใจในข้อแตกต่างและการตัดสินใจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน ที่ถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงสูง และนักเรียนที่ถือว่าเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงต่ำ

โจนส์ (Jones. 1998 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารการศึกษาที่สามารถป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับไฮสคูล จุดประสงค์หลักของการศึกษาเรื่องนี้ก็เพื่ออธิบายปัญหาการใช้ยาเสพติดในโรงเรียนไฮสคูล ปรากฏผลที่น่าสนใจ คือ (1) การใช้ยาเสพติดถือเป็นเรื่องปกติสำหรับนักเรียนไฮสคูล (2) เพื่อนเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนใช้ยาเสพติด เมื่อลองเสพครั้งแรกพวกเขาจะอยู่กับเพื่อน และเพื่อนก็ใช้ยาจึงไม่ใช่เรื่องแปลกอะไร (3) พฤติกรรมความเฉยเมยของพ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่สุดในการทำให้เด็กเสพยาเสพติด (4) เพื่อต่อสู้ขัดขวางมิให้นักเรียนใช้ยาเสพติดผู้ปกครองจะต้องทำตัวเป็นตัวอย่าง (5) หลังจบไฮสคูล นักเรียนจะหันไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แทน และเลิกใช้ยาเสพติด ขณะที่นักเรียนส่วนที่เหลือยังใช้ยาเสพติดไปควบคู่กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

โยวนอสไซ และคนอื่นๆ (Younoszai and Others. 1999 : 77-94) ได้ทำการศึกษาแนวโน้มการใช้สารเสพติดประเภทแอลกอฮอล์ บุหรี่และสารเสพติดอื่นๆ ระหว่างปี 1987-1991 โดยการใช้โปรแกรมป้องกันการเสติดกับวัยรุ่นที่ใช้สารเสพติดทั่วทั้งโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่ามีปริมาณการใช้สารเสพติดแทบทุกชนิดลดลงอย่างมีนัยสำคัญในวัยรุ่น ยกเว้นสารเสพติดประเภทแอลกอฮอล์ และพบว่า การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเป็นเด็กที่มีปัญหาเป็นปัจจัยเสี่ยงที่เด่นชัดที่สุดที่ทำให้วัยรุ่นเสพยาเสพติด ในขณะที่การคบเพื่อนที่ไม่เสพยาเสพติดเป็นปัจจัยป้องกันการเสพยาเสพติดที่สำคัญที่สุด

ปิง วู และคนอื่นๆ (Ping Wu and Others. 2008 : 87 – 96) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการดื่มสุราที่มีผลต่อวัยรุ่น โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ ข้อมูลนี้ได้จากวัยรุ่น 1,458 คน (อายุ 9 –17 ปี) โดยสุ่มจากวัยรุ่นที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน โดยสัมภาษณ์เด็ก 1 คนพร้อมด้วยผู้ปกครองคู่กัน ผลการวิจัยพบว่าการดื่มสุรามีผลเกี่ยวข้องกับอาการซึมเศร้าของวัยรุ่น และความแตกต่างระหว่างเพศก็มีผลต่อการดื่มสุราและอาการซึมเศร้าด้วย จะไม่พบว่าเด็กผู้หญิงจะพึ่งพาสุราและมีอาการซึมเศร้าจะพบมากในเด็กชาย อย่างไรก็ตามแนวโน้มในการสูบบุหรี่ของเด็กผู้หญิงนั้นพุ่งสูงขึ้น วิธีป้องกันที่ดีที่สุดคือหลีกเลี่ยงสถานะที่ก่อให้เกิดอาการหรือเข้าใกล้สุราให้มากที่สุด

สรุปงานวิจัยต่างประเทศพบว่า ปัญหาของยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่มีปัญหาการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดที่คล้ายคลึงกันคือ เกิดจากปัญหาพื้นฐานของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การอยากรู้อยากลอง สภาพแวดล้อมและชุมชน ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่บิดามารดา ครูหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สามารถที่จะร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 รวมทั้งสิ้นจำนวน 300 คน จากสถานศึกษาจำนวน 60 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน เป็นครูจำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 149) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 216 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 92 คน ครู 124 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน โดยจำแนกประชากรเป็น 2 กลุ่มย่อย มีลักษณะเป็นชั้นภูมิ (Strata) คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และครู จะได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน และครูจำนวน 124 คน
2. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยกำหนดโควตาตามจำนวน 46 โรงเรียน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามอำเภอต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
3. จากสถานศึกษาที่สุ่มมาได้จะทำการสุ่มกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 92 คน กรณีครูที่รับผิดชอบจะทำการสุ่มให้กระจายตาม

สัดส่วนในแต่ละสถานศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 คน รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างเสนอในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1. อำเภอเมือง	8	12	6	8
2. อำเภอกุเมือง	4	6	3	4
3. อำเภอกระสัง	8	12	6	8
4. อำเภอนางรอง	16	24	14	16
5. อำเภอหนองกี่	4	6	3	5
6. อำเภอละหานทราย	8	12	7	8
7. อำเภอประโคนชัย	10	15	8	10
8. อำเภอบ้านกรวด	4	6	3	4
9. อำเภอพุทไธสง	2	3	1	2
10. อำเภอลำปลายมาศ	10	15	8	10
11. อำเภอสตึก	12	18	10	12
12. อำเภอปะคำ	4	6	3	4
13. อำเภอนาโพธิ์	4	6	3	5
14. อำเภอหนองหงส์	4	6	3	4
15. อำเภอโนนสุวรรณ	4	6	3	4
16. อำเภอชำนิ	4	6	3	5
17. อำเภอแคนดง	4	6	3	4
18. อำเภอพลับพลาชัย	2	3	1	2
19. อำเภอห้วยราช	2	3	1	3
20. อำเภอโนนดินแดง	2	3	1	2
21. อำเภอบ้านด่าน	2	3	1	2
22. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	2	3	1	2
รวม	120	180	92	124

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ซึ่งแบ่งสเกลออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ โดยถามการปฏิบัติงานตามสภาพความเป็นจริง แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ของแบบสอบถาม โดยในแต่ละระดับจะตรวจให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ตรวจให้	5	คะแนน
มาก	ตรวจให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ตรวจให้	3	คะแนน
น้อย	ตรวจให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ตรวจให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารตำรา บทความและรายงานการวิจัย แนวคิด ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาเป็นหลักในการสร้างแบบทดสอบ

สำหรับวัดระดับสภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. กำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม กำหนดรูปแบบของคำถาม โดยศึกษาวิธีการสร้าง
แบบสอบถามจากตำรา และศึกษาจากแบบสอบถามในงานวิจัยของบุคคลอื่นๆ

3. นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบ เพื่อ
พิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความ
ถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) เพื่อแก้ไขปรับปรุงความถูกต้องเหมาะสม
เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

4.1. นายวิฑูรย์ วงศ์อิน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4.2. นายกิตติศักดิ์ วิทย์เดช ผู้อำนวยการ โรงเรียนบัวหลวงพิทยาคม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

4.3. นายมนัส เวียงวิเศษ ผู้อำนวยการ โรงเรียนกัลยาณีพิทยาคม สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำไปให้ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ในสถานศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 42 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) โดยดำเนินการดังนี้

5.1. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยทดสอบค่าที (t-test) ถ้า
ค่าทีมีค่า 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าอำนาจจำแนกสูง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าที่ ตั้งแต่
1.76 - 5.84 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

5.2. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ นำแบบสอบถามข้อที่มีค่า
อำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.979 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยผู้วิจัยนำหนังสือดังกล่าวเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัด และ ขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงโรงเรียนเป้าหมาย
2. จัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเองและจัดส่งทางไปรษณีย์เพื่อความสะดวกของโรงเรียนในการส่งแบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยได้จัดทำซองติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ที่อยู่ของผู้วิจัย จัดส่งไปพร้อมกับแบบสอบถามด้วย
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามครบตามกำหนด ผู้วิจัยติดตามขอรับคืนด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 216 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยและการจัดอันดับ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

การแปลความหมายของข้อมูล ระดับการดำเนินงาน โดยหาค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้าน และ โดยรวม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับการดำเนินงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับการดำเนินงานมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับการดำเนินงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับการดำเนินงานน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพดำเนินงาน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งในการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) กรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูล

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้ t-test

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	\bar{X}_H	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{X}_L	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_L^2	แทน ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระกัน Independent Samples t – test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบ t
	\bar{X}_1	แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทน คะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

S_1^2	แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
S_2^2	แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
n_1	แทน จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1
n_2	แทน จำนวนประชากรกลุ่มที่ 2

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน ค่าการแจกแจงของ F-distribution
	MS_b	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 เมื่อพบความแตกต่างในแต่ละด้านจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe') โดยใช้สูตร

$$CV_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	K	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_{within}	แทน ค่า Mean square within Group
	n	แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามอันดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และตัวอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบที (t-distribution)

F แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)

Sig. แทน ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Significant) แบบ 2 ทาง

* แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำถามประเภทปลายเปิดใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. คำถามประเภทปลายเปิดจะต้องมีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้อ่านคำตอบแล้วพิจารณากำหนดประเด็นขึ้น แล้วนำเอาคำตอบของทุกคนมาพิจารณาจัดเข้าประเด็นจนหมด

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายและจัดอันดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยค่าที (independent Samples t - test) จำแนกตามประสบการณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) กรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ตอนที่ 4 การสรุปประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วทำการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่แบ่งไว้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ปรากฏตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา.....	92	42.59
1.2 ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา..	124	57.41
2. ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด		
2.1 น้อยกว่า 5 ปี.....	43	19.91
2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี.....	61	28.24
2.3 มากกว่า 10 ปี.....	112	51.85
รวม	216	100

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 216 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 42.59 เป็นครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 57.41 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85 รองลงมาคือ 5 – 10 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 28.24

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปรากฏตามตาราง 3 ถึง 7 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านการวางแผน.....	3.69	0.70	มาก	3
ด้านการปฏิบัติงาน.....	3.57	0.77	มาก	4
ด้านการตรวจสอบและควบคุม.....	3.70	0.79	มาก	2
ด้านการปรับปรุงและพัฒนา.....	3.75	0.76	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.67	0.74	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำสามอันดับแรกได้แก่ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 3.75$) ด้านการตรวจสอบและควบคุม ($\bar{X} = 3.70$) และด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผน

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ด้านการวางแผน	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
1. มีการประชุมกรรมการดำเนินงานด้านยาเสพติด.....	3.65	0.79	มาก	8
2. มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านยาเสพติดในสถานศึกษา.....	3.62	0.82	มาก	9
3. นำนโยบายหน่วยเหนือมาวิเคราะห์เพื่อการจัด ทำแผนป้องกันยาเสพติด.....	3.55	0.84	มาก	10
4. มีคณะกรรมการจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด.....	3.70	0.93	มาก	6
5. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อ ชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด.....	3.72	0.92	มาก	4
6. มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ด้านยาเสพติดของสถานศึกษา..	3.42	0.82	ปานกลาง	12
7. ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่ในการป้องกัน ยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา.....	4.00	0.84	มาก	1
8. สถานศึกษามีมาตรการปรับพฤติกรรม นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด.....	3.86	0.82	มาก	2
9. มีการจัดทำแผนกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด.....	3.69	0.81	มาก	7
10. มีการประสานแผนกับหน่วยงานอื่นๆ.....	3.70	0.82	มาก	5
11. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนตามแผน ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา.....	3.52	0.87	มาก	11
12. นำข้อมูลด้านยาเสพติดมาใช้ในการวางแผน ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด.....	3.74	0.78	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.69	0.70	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการวางแผน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าสามอันดับแรกได้แก่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 4.00$) ข้อ 7 ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา อันดับ 2 ($\bar{X} = 3.86$) ข้อ 8 สถานศึกษามีมาตรการปรับพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และอันดับ 3 ($\bar{X} = 3.74$) ข้อ 12 นำข้อมูลด้านยาเสพติดมาใช้ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติงาน

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
13. มีการปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด.....	3.73	0.83	มาก	5
14. มีการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดที่หลากหลาย.....	3.83	0.92	มาก	3
15. การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ.....	3.73	0.90	มาก	6
16. มีการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ.....	3.76	0.91	มาก	4
17. มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	4.02	0.82	มาก	1
18. มีการจัดค่ายคุณธรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด....	3.97	0.88	มาก	2
19. มีการเรียนการสอนการป้องกันยาเสพติด แบบบูรณาการร่วมกับรายวิชาอื่น.....	3.58	0.80	มาก	10
20. มีการจัดทำระเบียบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.....	3.49	0.89	ปานกลาง	12
21. นักเรียนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด.....	3.67	0.83	มาก	8

ตาราง 5 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
22. มีการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	3.96	0.89	มาก	7
23. มีการศึกษานักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นรายกรณีและรายบุคคล.....	3.56	0.92	มาก	11
24. มีการปรับลดพื้นที่มูมอับในบริเวณสถานศึกษา.....	3.59	0.93	มาก	9
25. จัดให้มีนักเรียนอาสาสมัครช่วยป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด.....	3.42	0.89	ปานกลาง	13
รวมเฉลี่ย	3.57	0.77	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำสามอันดับแรกได้แก่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 4.02$) ข้อ 17 มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแก้ไขปัญหายาเสพติด อันดับ 2 ($\bar{X} = 3.97$) ข้อ 18 มีการจัดค่ายคุณธรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และอันดับ 3 ($\bar{X} = 3.83$) ข้อ 14 มีการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดหลากหลาย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและควบคุม

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการตรวจสอบและควบคุม	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
26. มีมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากร.....	3.51	0.84	มาก	11
27. ติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.....	3.75	0.87	มาก	7
28. ตรวจสอบการใช้ระเบียบและข้อบังคับนักเรียนที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานศึกษา.....	3.56	0.83	มาก	9
29. มีการตรวจสอบนักเรียนและเฝ้าระวังดูแล ป้องกันยาเสพติดอยู่เสมอ.....	3.80	0.81	มาก	5
30. มีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่าง ต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด.....	3.90	0.90	มาก	1
31. มีการรับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ของยาเสพติดอย่างเป็นระบบ.....	3.61	0.87	มาก	8
32. ประสานด้านการข่าวกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด..	3.56	0.83	มาก	9
33. จัดสายตรวจนักเรียนร่วมในการควบคุมดูแลและเฝ้า ระวังติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด..	3.42	0.87	ปานกลาง	12
34. ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของเครือข่าย.....	3.40	0.86	ปานกลาง	13
35. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด.....	3.85	0.92	มาก	3
36. การมีส่วนร่วมของครูทุกคนในสถานศึกษา.....	3.84	0.91	มาก	4
37. การมีส่วนร่วมของนักเรียนในสถานศึกษา.....	3.76	0.93	มาก	6
38. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา.....	3.88	0.91	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.69	0.79	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและควบคุมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำสามอันดับแรกได้แก่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.90$) ข้อ 30 มีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด อันดับ 2 ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 38 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา และอันดับ 3 ข้อ 35 ($\bar{X} = 3.85$) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนา

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปรับปรุงและพัฒนา	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
39. มีการปรับปรุงข้อมูลด้านยาเสพติดในสถานศึกษาอยู่เสมอๆ เป็นปัจจุบัน.....	3.63	0.88	มาก	8
40. มีการปรับปรุงแผนป้องกันยาเสพติดให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ.....	3.61	0.87	มาก	9
41. มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม.....	3.67	0.83	มาก	6
42. ปรับกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด.....	3.64	0.85	มาก	7
43. พัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น.....	3.45	0.83	ปานกลาง	15
44. ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	3.73	0.88	มาก	3
45. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....	3.97	0.90	มาก	1
46. บูรณาการการสอนเรื่องยาเสพติดให้สอดคล้องกับรายวิชาอื่นๆ.....	3.58	0.88	มาก	11

ตาราง 7 (ต่อ)

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปรับปรุงและพัฒนา	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
47. ส่งเสริมการศึกษารายกรณีให้เป็นรูปธรรม ที่ชัดเจนครบถ้วนตามขั้นตอน.....	3.55	0.87	มาก	12
48. ส่งเสริมประสิทธิภาพการหาข่าวให้มีความเหมาะสม และมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน.....	3.50	0.85	มาก	13
49. ปรับการสื่อสารให้มีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ.....	3.50	0.87	มาก	14
50. นำผลการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนา งานให้มีประสิทธิภาพ.....	3.59	0.89	มาก	10
51. ปรับการประสานงานและความร่วมมือ ระหว่างชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน.....	3.69	0.90	มาก	5
52. ปรับการประสานงานและความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับผู้ปกครองให้มีความเหมาะสมมากขึ้น..	3.81	0.95	มาก	2
53. ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อหาข้อบกพร่องแล้ว นำไปกำหนดแนว ทางแก้ไขและปรับปรุง.....	3.69	0.87	มาก	4
รวมเฉลี่ย	3.74	0.76	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงและพัฒนาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 14 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำสามอันดับแรกได้แก่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.97$) ข้อ 45 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อันดับ 2 ($\bar{X} = 3.81$) ข้อ 52 ปรับการประสานงานและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองให้มีความเหมาะสมมากขึ้น และอันดับ 3 ($\bar{X} = 3.73$) ข้อ 44 ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ่ ปรากฏตามตาราง 8 ถึง 13 ดังนี้

ตาราง 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

สภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด	ผู้บริหาร (n=92 คน)		ครู (n=124 คน)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน.....	3.92	0.67	3.51	0.67	4.443**	.000
ด้านการปฏิบัติงาน.....	3.76	0.69	3.43	0.80	3.198**	.002
ด้านการตรวจสอบและควบคุม.....	3.89	0.72	3.54	0.81	3.261**	.001
ด้านการปรับปรุงและพัฒนา.....	3.91	0.68	3.62	0.79	2.877**	.004
รวมเฉลี่ย	3.89	0.72	3.50	0.72	3.945**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด

สภาพการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่า 5 ปี (n=43 คน)		ตั้งแต่ 5-10 ปี (n=61 คน)		มากกว่า 10 ปี (n=112คน)		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน.....	3.40	0.70	3.65	0.60	3.82	0.72	5.728**	.004
ด้านการปฏิบัติงาน.....	3.22	0.87	3.63	0.63	3.67	0.77	5.835**	.003
ด้านการตรวจสอบและควบคุม.....	3.38	0.86	3.79	0.70	3.76	0.78	4.340*	.014
ด้านการปรับปรุงและพัฒนา.....	3.51	0.80	3.74	0.71	3.83	0.76	2.908	.057
รวมเฉลี่ย	3.36	0.82	3.57	0.64	3.84	0.72	7.663**	.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน ปรากฏว่า ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตรวจสอบและควบคุมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตาม
วิธีการของเซฟเฟ่ รายละเอียดปรากฏตามตาราง 10 ถึงตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาเสพติด โดยรวม

ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.36	3.57	3.84
น้อยกว่า 5 ปี.....	3.36	-	0.21	0.48**
ตั้งแต่ 5-10 ปี.....	3.57		-	0.23
มากกว่า 10 ปี.....	3.84			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ยาเสพติด น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า น้อยกว่า 5 ปี ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการวางแผน

การทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน และ แก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการวางแผน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.40	3.65	3.82
น้อยกว่า 5 ปี.....	3.40	-	0.25	0.42**
ตั้งแต่ 5-10 ปี.....	3.65		-	0.17
มากกว่า 10 ปี.....	3.82			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติด น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า น้อยกว่า 5 ปี ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการปฏิบัติงาน

การทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน และ แก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการปฏิบัติงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.22	3.63	3.67
น้อยกว่า 5 ปี.....	3.22	-	0.41	0.45**
ตั้งแต่ 5-10 ปี.....	3.63		-	0.04
มากกว่า 10 ปี.....	3.67			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติด น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า น้อยกว่า 5 ปี ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการตรวจสอบและควบคุม

การทำงานเกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไข ปัญหายาเสพติดด้านการตรวจสอบและ ควบคุม	\bar{X}	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.38	3.79	3.76
น้อยกว่า 5 ปี.....	3.38	-	0.41*	0.38
ตั้งแต่ 5-10 ปี.....	3.79		-	0.03
มากกว่า 10 ปี.....	3.76			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายา
เสพติด น้อยกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและควบคุม แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 – 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้ที่มี
ประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการสรุปประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และ
ค่าร้อยละ ปรากฏตามตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ	จำนวนคน (N = 60)	ร้อยละ
1. งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอในการดำเนินงาน.....	52	86.67
2. โรงเรียนควรดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องจริงจัง.....	49	81.67
3. มีข้อมูลในการจัดทำแผนและประชาสัมพันธ์ป้องกันยาเสพติด.....	47	78.33
4. จัดให้มีการอบรมแก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด.....	46	76.67
5. การดำเนินการปราบปราม ภาครัฐควรดำเนินการอย่างเด็ดขาด.....	44	73.33
6. ควรมีการใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเคร่งครัด จริงจัง.....	41	68.33
7. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงโทษพิษภัยของยาเสพติดอย่างทั่วถึง.....	38	63.33
8. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐกับสถานศึกษาควร ได้รับความร่วมมือและการประสานงานกันเป็นอย่างดี.....	35	58.33
9. ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง.....	32	53.33
10. ควรสนับสนุนให้มีการเล่นกีฬาทั้งในสถานศึกษาและชุมชน.....	31	51.67

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานใน
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 32 เรียงตามอันดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอในการดำเนินงาน
ร้อยละ 86.67 โรงเรียนควรดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องจริงจัง ร้อยละ 81.67 มีข้อมูลใน การจัดทำแผน
และประชาสัมพันธ์ป้องกันยาเสพติด ร้อยละ 78.33 จัดให้มีการอบรมแก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับพิษ
ภัยยาเสพติด ร้อยละ 76.67 และการดำเนินการปราบปราม ภาครัฐควรดำเนินการอย่างเด็ดขาด
ร้อยละ 73.33

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จากสถานศึกษาจำนวน 60 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 180 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 ; อ้างถึงในประสิทธิ์สุวรรณรักษ์, 2542 : 149) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 216 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 92 คน ครู 124 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะบอกให้ทราบถึงตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check Lists) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบของลิเกิร์ต (Likert's Rating Scale) ซึ่งแบ่งสเกลออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงาน

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกซึ่งเป็นค่าที่ (t) อยู่ระหว่าง 1.76 - 5.84 และมี
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.979

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล โรงเรียนในสังกัด และส่งถึงผู้อำนวยการ
โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมด้วยแบบสอบถามจำนวน 216 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 216
ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ได้นำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งการวิเคราะห์จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- 4.1 สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่า
ร้อยละ
- 4.2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาเสพติด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard Deviations) แล้วนำมาจัดอันดับความสำคัญ
- 4.3 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาเสพติด จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที
(Independent Samples t – test)
- 4.4 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F) และการวิเคราะห์ความ
แปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) กรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')
- 4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
(Content Analysis) แล้วทำการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นในภาพรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า

ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 4.00$) ข้อ 7 ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

ด้านการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 4.02$) ข้อ 17 มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแก้ไขปัญหาเสพติด

ด้านการตรวจสอบและควบคุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.90$) ข้อ 30 มีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหาเสพติด

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ($\bar{X} = 3.97$) ข้อ 45 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

2. ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบการจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านเช่นเดียวกัน

3. ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบการจำแนกตามประสบการณ์

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้าน

การตรวจสอบและควบคุมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการปรับปรุงและพัฒนาที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ข้อคิดเห็นอื่นๆ จากคำถามปลายเปิด

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เรียงตามอันดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรจัดงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน ร้อยละ 86.67 การดำเนินงานควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ร้อยละ 81.67 มีหน่วยงานออกเผยแพร่ความรู้ให้แก่ชุมชนสถานศึกษา ร้อยละ 78.33 จัดให้มีการอบรมแก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด ร้อยละ 76.67 และควรมีการใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเคร่งครัด จริงจัง ร้อยละ 73.33

อภิปรายผล

จากการศึกษา สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามหลักการพัฒนาคุณภาพองค์กรของวงจรเดมมิ่ง พบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจพร พลเสนา (2550 : 137) พบว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีความเห็นว่ามี การดำเนินงานเพื่อป้องกันสารเสพติดโดยรวมและรายด้าน ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการวางแผน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เพราะสถานศึกษา ทุกแห่งจะจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อเป็นข้อกำหนดและแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิวา พันธุ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาโดยส่วนรวมมีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดแน่นอนตลอดปี และอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปวีณา ศรีบูรณ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร พบว่าสภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีการวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวจันทร์ สุวัฒนพันธ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในประเทศไทย พบว่า ด้านการวางแผน โรงเรียนได้นำเอานโยบายของหน่วยเหนือมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธงชัย สันติวงศ์ (2543 : 50) พบว่า การวางแผนเป็นหลักสำคัญขั้นต้นของกระบวนการบริหาร แผนที่ดีจะช่วยให้การบริหารสำเร็จลุล่วงไปด้วยความราบรื่น ถ้าปราศจากการวางแผนที่ดีแล้ว โอกาสที่จะทำงานให้ได้ผลดีมีอยู่น้อยมาก ผู้บริหารควรสนใจและให้ความสำคัญแก่แผนงานอย่างพอเพียง จะไม่ต้องเสียเวลา เสียแรงงานและเสียเงินจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรค ดังนั้นก่อนการดำเนินการปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ควรมีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกงาน หรือคณะกรรมการดำเนินงานที่ได้รับการมอบหมายหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ กุมารแก้ว (2545 : 65) พบว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดหรือเป็นประจำคือ การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร ทุกๆ ครั้งจะมีการมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาชั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมป้องกันยาเสพติด โดยนำนโยบายของหน่วยเหนือมาทำการวิเคราะห์ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 120) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหาเสพติด คือ ยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน เพื่อยึดเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันศาสนาและโรงเรียน โดยให้ทุกคนได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของยาเสพติดในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อจะได้ทำการวิเคราะห์และจัดทำแผนงานร่วมกัน เช่นการจัดทำแผนการเรียนรู้ด้านยาเสพติดการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การกำหนดมาตรการปรับพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดการจัดสรรงบประมาณ และการประสานแผนปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นๆ

ด้านการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดตามแผนงานที่กำหนดอย่างชัดเจนและหลากหลาย ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสม่ำเสมอทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน มีการจัดการเรียนการสอนการป้องกันยาเสพติด การจัดค่ายคุณธรรม และมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารและครูได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเนื่องจากคำนึงถึงพิษภัยของยาเสพติดให้โทษ การปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษานั้น จำเป็นที่จะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมหลายๆ อย่างควบคู่ขนานกันไปบนพื้นฐานของแผนปฏิบัติงานที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือคณะกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้ทำการวิเคราะห์และจัดทำขึ้น เช่น จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ส้ารวม กงสืบชาติ (2547 : 86) พบว่า การดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านสิ่งเสพติด

ผู้บริหารและครูจะต้องมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อคัดกรองนักเรียนแล้วหาแนวทางป้องกัน และให้การส่งเสริมพัฒนาสอดคล้องให้ความรู้เรื่องสิ่งเสพติดทั้งในเวลาเรียนและในโอกาสต่างๆ มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดภายในสถานศึกษาและชุมชนอย่างต่อเนื่อง หรือในภาครัฐ ควรจัดประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ ทำให้สามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้อย่างทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2545 : 34) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดคือ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ร่วมมือกัน ในการผลิตและเผยแพร่สื่อการป้องกันยาเสพติดของประเทศโดยความร่วมมือจากสถานีโทรทัศน์ ส่วนกลาง และยังมีการประสานกับค่ายเพลง นักจัดรายการวิทยุเพื่อให้มีการรณรงค์เผยแพร่ การต่อต้านยาเสพติดอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการเนื้อหาการป้องกันยาเสพติดร่วมกับ รายวิชาอื่น ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 120) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การป้องกันยาเสพติดคือวิธีการให้ความรู้แก่นักเรียน การให้ความรู้โดยการบรรจุเนื้อหาเรื่อง ยาเสพติดไว้ในรายวิชาต่างๆ ตามลักษณะของเนื้อหาวิชา สถานศึกษาส่วนมากจะให้ความสำคัญใน การจัดค่ายกิจกรรมพุทธบุตรเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและยังเป็ นการป้องกันยาเสพติดอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด (2545 : 36) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดคือ โครงการอบรม ค่ายพุทธธรรม โครงการค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต และโครงการถวายความรู้พระวิทยากร เป็น โครงการเสริมความเข้มแข็งและพลังทางสังคม พระวิทยากรที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ ที่ได้ไปฝึกอบรมให้กับนักเรียนและนักศึกษาทั่วประเทศได้

ด้านการตรวจสอบและควบคุม จากผลการวิจัยพบว่ามี การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้มีการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ตรวจสอบติดตามพฤติกรรมนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แล้วทำการแก้ไขปรับพฤติกรรม โดย ประสานกับเครือข่ายและผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งถือ ว่าผู้บริหารมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของประกอบ คุณารักษ์ (2533 : 17-19) พบว่า ผู้บริหารที่ดีจะต้องทำการติดตามผล การปฏิบัติงานต่างๆ ที่ได้สั่งการไปแล้ว ถ้าหากไม่มีการควบคุมหรือตรวจสอบผู้บริหารจะไม่ สามารถแน่ใจได้เลยว่าแผนงานต่างๆ ที่ผู้บริหารมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำนั้นสำเร็จลง ด้วยดี ทั้งนี้เพื่อที่จะบังคับหรือควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพดีที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สดาผล เสน่ห์เมือง (2549 : 83) พบว่า สภาพการบริหารงานป้องกัน ยาเสพติดของ โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงาน

งานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความตระหนักถึงความสำคัญของการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ทำให้การบริหารงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดยังให้ความสำคัญกับการควบคุมโดยกลไกของรัฐตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี (2544 : 18) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหายาเสพติด คือ การเข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมาย และการสร้างกระบวนการพิเศษเพื่อควบคุมและปราบปราม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดอย่างเด็ดขาด รวดเร็วและเป็นธรรม สอดคล้องกับรายงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2545 : 18) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดคือกระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จะมีผลต่อการยับยั้งชั่งใจของผู้ที่คิดจะกระทำผิด รัฐบาลจึงมีนโยบายใช้มาตรการที่เด็ดขาดและจริงจังต่อผู้กระทำผิดในคดียาเสพติด

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา จากผลการวิจัย พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและครูได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการปรับเปลี่ยนการประสานงานและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และมีการประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดูแลป้องกันปัญหายาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของสำรวม คงสืขชาติ (2547 : 86) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีการกำหนดนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านสิ่งเสพติด แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุงพัฒนา คือ โรงเรียนต้องให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านสิ่งเสพติดได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถพัฒนามาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติได้ ป่วน วงศ์ปิ่นตา (2545 : 76) พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอย่างเป็นรูปธรรม และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพทาย สดทรงศิลป์ (2547 : 65) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดต้องสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ปรับหลักสูตร ให้มีเนื้อหาด้านยาเสพติด จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารทางด้านยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมทางศาสนาเพื่อกล่อมเกล่าจิตใจให้เป็นคนดี มีสติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เต็มใจ ศรีนวล (2547 : 85) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดคือ นำหลักศาสนามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนวิถิพุทธจะเน้นให้ผู้เรียนได้บูรณาการตามหลักไตรสิกขา คือ สีล สมาธิ ปัญญา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษายังให้ความสำคัญกับการปรับการประสานงานและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองให้มีความเหมาะสม

สะดวก รวดเร็วมากขึ้น และประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดูแลป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ให้มีความยั่งยืนต่อไป

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 1 เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ได้เข้ารับการอบรมพัฒนา ฝึกฝนประสบการณ์จนเกิดความชำนาญ และรับนโยบายของหน่วยเหนือแล้วนำมาขยายผลให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาโดยการสั่งการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิการ์ ศรีสันต์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจพร พลเสนา (2550 : 136) พบว่า ฝ่ายบริหารสถานศึกษา มีการดำเนินงานเพื่อป้องกันสารเสพติดมากกว่าครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานั้น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้ารับการอบรมพัฒนา นำนโยบายของหน่วยเหนือลงสู่การปฏิบัติ โดยขยายผลให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ในลักษณะการใช้อำนาจสั่งการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัวจันทร์ สุวัฒนานันท์ (2542 : 78) พบว่า ด้านการนำผู้บริหารได้นำเอานโยบายของหน่วยเหนือมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดสายงานบังคับบัญชา มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนทั้งกำลังคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ และยังสอดคล้องกับ คำหมาน คนไค (2543 : 109) พบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูต้องมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายอาจทำได้โดยการจัดอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ทักษะศึกษาดูงาน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวผู้บริหารเห็นว่าเป็นการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาครบถ้วน ส่วนครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีความคิดเห็นว่า ขาดประสบการณ์และทักษะในการปฏิบัติ เป็นการเพิ่มภาระงานให้มากขึ้นกว่าเดิม ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อตนเอง จึงไม่ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหายาเสพติด

ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (2542 : 83) พบว่า ผู้บริหารทำงานแบบสั่งการ ครูทำงานเฉพาะหน้าที่ในงานประจำเพิกเฉยต่อปัญหาสุขภาพจิต ครูไม่เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ขาดความรัก ความเอื้ออาทรต่อนักเรียน

ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตรวจสอบและควบคุมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ได้ผ่านการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงานในที่ต่างๆ การสะสมประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้มีวิสัยทัศน์ในการมองภาพรวมสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษาแตกต่างกัน จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า สอดคล้องกับแนวคิดของกองพล สารราษฎร์ (2540 : 79) พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานและดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันการระบาดของสารเสพติดในโรงเรียน คือ ผู้ปฏิบัติงานขาดประสบการณ์ ขาดการวางแผนที่ดี ขาดการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ผู้บริหารขาดทักษะในการประชาสัมพันธ์ อาจารย์ฝ่ายปกครองให้ความสนใจน้อย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพ็ญรำไพ รามบุตร (2537 : 82) พบว่า โรงเรียนมีปัญหาในการติดต่อประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นไม่ดีเท่าที่ควร อีกทั้งครูผู้รับผิดชอบมีน้อย และมีภาระงานมาก นอกเหนือจากงานการสอนแล้วยังมีงานบริการธุรการ การเงินและพัสดุ เป็นต้น

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสบการณ์ในระดับอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา ด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสบการณ์ในระดับอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผน สูงกว่ากลุ่มอื่นๆ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์มาก มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง เป็นเพราะมีการสะสมประสบการณ์มากและผ่านการปฏิบัติงานมาอย่างยาวนาน คู่ขนานกับการจัดทำแผนปฏิบัติงานทั้งระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชา จันทร์จิราวุฒิกุล (2543 : 43) พบว่าการวางแผนเป็นหน้าที่สำคัญอันดับแรกของการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธงชัย สันติวงศ์ (2543 : 50). พบว่า การวางแผนเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องคาดการณ์ล่วงหน้า และกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในอนาคตให้บรรลุเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาด้านการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสบการณ์ในระดับอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติงาน สูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์มากกว่า ได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และได้ลงมือปฏิบัติจนมีความชำนาญเกี่ยวกับสภาพของการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงทำให้มีความคิดว่าการดำเนินงานด้านการปฏิบัติงานมากอยู่แล้ว ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์น้อยทำให้ไม่สามารถมองการปฏิบัติงานในภาพกว้างได้ จึงจำเป็นต้องได้รับการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ ผลงานวิจัยของ สถาพร เสน่ห์เมือง (2549 : 80) ที่ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติเรื่องการป้องกันยาเสพติดให้คณะครู นักเรียนและชุมชนโดยการจัดอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสร้างกำลังใจในการทำงาน ให้รู้สึกว่ามีส่วนร่วมอย่างสำคัญในความสำเร็จของงานและสนับสนุนให้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นและเต็มใจรับผิดชอบงานมากยิ่งขึ้น

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด น้อยกว่า 5 ปี และ

ตั้งแต่ 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประสบการณ์ในระดับอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 - 10 ปี มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบและควบคุม สูงกว่ากลุ่มประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 - 10 ปี เป็นผู้ผ่านการปฏิบัติงานมาแล้วในระยะหนึ่งซึ่งเคยผ่านการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการมาแล้ว ถือว่าเป็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสถานศึกษา และนำเอาความรู้ที่ได้รับมาใช้โดยการ ใช้กฎระเบียบข้อบังคับของ โรงเรียนอย่างเข้มงวด มีมาตรการปรับพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาเสพติด ทำให้มีทักษะกระบวนการด้านการตรวจสอบและการควบคุมมากกว่า จึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในระดับอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร เสน่ห์เมือง (2549 : 83) พบว่า ด้านการตรวจสอบและควบคุม ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา มีการใช้กฎระเบียบข้อบังคับของ โรงเรียนอย่างเข้มงวด มีมาตรการปรับพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาเสพติด และมีการประสานกับหน่วยงานราชการ ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะต่อสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เรียงตามอันดับจากมากไปหาน้อย 5 อันดับดังนี้ อันดับ 1 งบประมาณไม่พอเพียงสำหรับการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภณ ฐนะสิริกุล (2547 : 87) พบว่า ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาคือ งบประมาณมีไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการตรวจหาสารเสพติดจากปัสสาวะนักเรียน อันดับ 2 โรงเรียนควรดำเนินงานไปอย่างต่อเนื่องอย่างจริงจัง อันดับ 3 มีข้อมูลในการจัดทำแผนป้องกันยาเสพติดและประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง อันดับ 4 จัดให้มีการอบรมแก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรพงศ์ ใจสมุทร (2542 : 76) พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดร่วมกับหน่วยงานอื่น มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยการจัดให้มีการประชุมและอบรม มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อใช้ประกอบการสอนให้ครู ตลอดจนมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ แจกครู นักเรียน ผู้ปกครอง และอันดับ 5 การดำเนินการปราบปราม ภาครัฐต้องดำเนินการอย่างเด็ดขาด สอดคล้องกับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2545 : 49) ที่กล่าวว่า กระบวนการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพจะมีผลโดยตรงต่อการยับยั้งชั่งใจของผู้ที่จะกระทำความผิด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปเป็นข้อเสนอเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้แก่บุคลากรรับผิดชอบในการป้องกันดูแลแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาร่วมกัน และเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกสถานจะต้องมี และปรับปรุงพิจารณาให้แต่ละคนมีความเหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ด้านยาเสพติดของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรมีคณะกรรมการในการจัดทำแผนการเรียนรู้เรื่องยาเสพติดของสถานศึกษา และบรรจุเป็นหลักสูตรสถานศึกษาทำการเรียนการสอนเช่นเดียวกับรายวิชาอื่นๆ และสถานศึกษาควรจัดทำแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยนำนโยบายของรัฐหรือกระทรวงศึกษาธิการมาทำการวิเคราะห์ ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน

2. ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและติดตามแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ผู้บริหารและครูได้จัดเก็บข้อมูลของนักเรียนเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิดทั้งด้านการเรียน ความเป็นอยู่ในครอบครัว และความสุ่มเสี่ยงต่อสารเสพติด ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งควรดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำระเบียบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการจัดให้มีนักเรียนอาสาสมัครช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องจัดทำระเบียบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และดำเนินการหานักเรียนเป็นอาสาสมัครช่วยในการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติด สถานศึกษาต้องปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการที่ได้กำหนดไว้ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ด้วยความเอาใจใส่และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการตรวจสอบและควบคุม พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตระหนักถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน และความเป็นอยู่ของครอบครัว การดำเนินงานเพียงฝ่ายเดียวอาจไม่ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ดังนั้นจึงมีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อช่วยกันในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดสายตรวจนักเรียนร่วมในการควบคุมดูแลและเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด และตรวจติดตามการปฏิบัติงานของเครือข่าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องจัดนักเรียนในการเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และดูแลประสานงานกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องตรวจสอบติดตามและให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การประเมินผลกิจกรรม การประเมิน โครงการ

4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูตระหนักดีว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น เป็นภาระงานที่เมื่อได้ปฏิบัติตามระบบแล้ว ให้ผลที่ชัดเจนสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดีซึ่งทุกสถานศึกษาควรนำมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ พัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรจัดการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดให้มีความเหมาะสมกับท้องถิ่นและบริบทของสถานศึกษา

5. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ควรดำเนินการให้ครบทุกด้าน ครอบคลุมในทุกรายข้อ และดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแพร่กระจายของยาเสพติด เขตชุมชนเมือง ในทุกพื้นที่ของประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ศรีสันต์. (2545). การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรมราชทัณฑ์. (2543). ปัญหาคนล้นคุกวิกฤตยุติธรรมที่ต้องแก้ไข. สถาบันกฎหมายอาญา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.
- กองพล สาราษฎร์. (2540). การศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการระบาดของสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อุดรธานี.
- คณะรัฐมนตรี. (2544, 26 กุมภาพันธ์). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. พันตำรวจโททักษิณ
ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาวันจันทร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544. อุดรธานี.
- คำหมาน คนไค. (2543). ทางก้าวหน้าของครุมีอาชีพ. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.
- จงจิตร ชมพูนุท. (2553). การบริหารคุณภาพการศึกษา. ค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2553 จาก :
<http://youth.ftpi.or.th>
- จารีย์ ประชุมรัตน์. (2549). วิทยุกับยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อสังคม. วิทยานิพนธ์. ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). สุราษฎร์ธานี : สำนักวิทยบริการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. (2542). โครงสร้างทางสังคมของโรงเรียนกับการแพร่ระบาดของยาบ้า.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อุดรธานี.
- ฉวีวรรณ ปัญญาสุขย์. (2544). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสารเสพติด. นนทบุรี : สหมิตรพรินติ้ง.
- ชูชาติ สามารถกุล. (2550). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
นักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์. ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). มุริรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม. (2544). จริยธรรมของเยาวชนไทย.
กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดิเรก โพธิ์สว่าง. (2547). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด
และปัญหาทางเพศในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เต็มใจ ศรีนวล. (2547, มกราคม – มีนาคม). โรงเรียนวิถีพุทธความหวังของสังคมไทย.

วารสารวิชาการ. 7(1) : 46

ทรงพล ภูมิพัฒน์. (2541). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ทองเลื่อน ประพัฒน์ทอง. (2550). กระบวนการป้องกันและต่อต้านปัญหายาเสพติดในระดับ

มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา. นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 41 อุดลำนานา.

ธงชัย สันติวงศ์. (2543). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชนภณ ชนะสีรังกุล. (2547). ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

กรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร

โรงเรียนฝ่ายปกครอง และหัวหน้างานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. อุดลำนานา.

นาตยา เข้าประมงค์. (2550). การปฏิบัติงานป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา :

กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (สังคมศาสตร์). เลข:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. อุดลำนานา.

นิตยา เตียววานิช. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับกระบวนการบริหารในการป้องกันและ

แก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อุดลำนานา.

บัวจันทร์ สุวัฒนานันท์. (2542). สภาพการบริหารงานป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในประเทศไทย. รายงานการค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อุดลำนานา.

บัวแหว โคตรนรินทร์. (2547). การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์. ค.ม.

(การบริหารการศึกษา). เลข : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. อุดลำนานา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

เบญจพร พลเสนา. (2550). การดำเนินป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ช่วงชั้น 3 – 4 สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา).

มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. อุดลำนานา.

- ปวีณา ศรีบูรณ์. (2538). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ป่วน วงศ์ปิ่นตา. (2545). สภาพการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเยาวชนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดแพร่ สังกัดกรมสามัญศึกษา. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ประกอบ คุณารักษ์. (2533). การจัดทำโครงการและการประเมินผลเชิงระบบ. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์
ครั้งที่ 2.บุรีรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปิยาพัทธ์ อารีญาติ. (2549). พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (จิตวิทยาชุมชน). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
อัดสำเนา.
- เปลื้อง ณ นคร. (2525). ปทานุกรมนักเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พรชัย ชันดี และสมยศ นาวิการ. (2543). ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญวิทยา. กรุงเทพฯ : บั๊กเน็ต.
- พรพิมล หล่อตระกูล. (2551). กรมสุขภาพจิต บทความ “ปัญหายาเสพติดกับวัยรุ่น” อัดสำเนา.
- พรหมมี พุ่มไม้. (2548). กระบวนการบริหารเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามความ
คิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ
เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์. อัดสำเนา.
- พะเยาว์ เหมือนวงศ์ญาติ. (2542). สารเสพติดกับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมอลล์
กรุ๊ป จำกัด.
- พิกุล สีหาพงษ์. (2546, เมษายน – มิถุนายน). วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้ความดี และความสุขของผู้เรียน. วารสารวิชาการ. 6 (2) : 25
- เพทาย สดทรงศิลป์. (2547). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุรินทร์ เขต 1.
วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์. อัดสำเนา.

- เพ็ญรำไพ รามบุตร. (2537). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2545). พฤติกรรมวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมไทย พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุ่งทิวา พันธ. (2538). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ละเมย สิมมาสุค. (2548). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนที่จัด
การเรียนการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลข : สำนักวิทยบริการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
อัดสำเนา.
- วันดี ช่างเหล็ก. (2549). การบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. อัดสำเนา.
- วิทย์ เทียงบูรณธรรม. (2531). ตำรายาเสพติด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วิชา จันท์จิราวุฒิกุล. (2543). องค์การการจัดการการบริหารและการวางแผน. กรุงเทพฯ : สำนัก
บริหารพัสดุแห่งประเทศไทย.
- วิเชียร จันทะโชติ. (2540). การพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติด สำหรับนักศึกษา
อุตสาหกรรม สถาบันราชภัฏอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). คู่มือวิจัยเชิงปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วีรพงศ์ ใจสมุทร. (2542). การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลำพูน.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- ศิริพร พรหมสุภา. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียน.
วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : สำนักวิทยบริการ. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุบลราชธานี. อัดสำเนา.

- สถาผล เสน่ห์เมือง. (2549). สภาพการบริหารงานป้องกันยาเสพติดของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. อัดสำเนา.
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์.
- สมเจตน์ เขาวนัฒ. (2542). รายงานการวิจัยการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดสระแก้ว ปีการศึกษา 2544. สระแก้ว : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว. อัดสำเนา.
- สมนึก จุลนาง. (2549). การดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลข : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. อัดสำเนา.
- สังคม ตัดโส. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดประเภทที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อาชีวศึกษาและงานยุติธรรม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2545) รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2547) รายงานผลการสำรวจประเมินสถานการณ์ยาเสพติด ครั้งที่ 7 (ตุลาคม 2547). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2550 ก). การประมาณการผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- _____. (2550 ข). ส่วนพัฒนาและการป้องกันยาเสพติด. เอกสารเผยแพร่.
- _____. (2551 ก). สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- _____. (2551 ข). การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่สำนักงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **นโยบายการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. อัดสำเนา.**
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.**
- ตำรวจ กงสืบชาติ. (2547). **การดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอหนองจอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).** บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. อัดสำเนา.
- สุชา จันทน์เอม. (2540). **จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.**
- สุรางค์ โคว์ตระกูล. (2544). **จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สุวิมล ตั้งประเสริฐ. (2542) **องค์การและการจัดการ. โครงการตำราสถาบันราชภัฏนครราชสีมา. อภิชาติ อัจเจริญ. (2542). รูปแบบและพฤติกรรมการค้ายาเสพติด ศึกษาจากผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อาชญวิทยาและงานยุติธรรม). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.**
- อารีย์ กุมารแก้ว. (2545). **การดำเนินการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนสันป่าตองพิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต) : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.**
- Edwin, M.S. (1971). **Labeling Deviant Behavior.** New York : Harper and Row.
- Hirschi, T. (1969). **Cause of Delinquency.** California : University of California.
- Herting, J.R. and Others. (1996). "A Multidimensional Model of an Adolescent Drug Involvement." **ERS-Spectrum.** (CD-ROM). 6(3) : 325 – 61.
- Jones, D.B. (1998). **A Qualitative Study of how Administration can Help Fight Drugs according to High School Students.** Doctor's Thesis. Alabama : The Department of English Studies.
- Kohlberg, L. (1976). **Moral Stages and Moralization : The Cognitive Developmental Approach Moral Development and Behavior : Theory, Research and Social Issues.** New York : Holt Rinehart and Winston.
- Moore, S.E. (1995, November). "Adolescent Black Males' Drug Trafficking and Addiction : Three Theoretical Perspectives." **ERS-Spectrum.** (CD-Rom).

Paulson, P.C. (1971). "Psychological Factors in Drug Use among Community College Students."

Dissertation Abstracts International. 31(9) 5455 – 5456

Pfohl, S. (1994). **Images of Deviance and Social Control : A Sociological History**. New York :

MacGraw – Hill.

Ping, W. and Others. (2008). **Alcohol Abuse and Depression in Children and Adolescents**.

Binghamton : Haworth Press Inc.

Sawadi, H. (1992). "Psychiatric Symptoms in Drugs Abusing Adolescents : Drug and Alcohol

Dependence." **Dissertation Abstracts International**. 57(07) : 2776

Schadler, D.E. (1998). "Substance Dependency's Effect on Reading Decoding and

Comprehension: Reading Decoding and Comprehension Levels as Indicators of Brain Dysfunction with Ramifications for Traditional Rehabilitation Programming."

Dissertations Abstracts International. Kennedy-Western University of Alabama.

Younoszai, T.M. and Others. (1999). "Trends from 1897 to 1991 in Alcohol, Tobacco, and

Other Drugs (ATOD) Use among Adolescents Exposed to a School District – Wide Prevention Intervention." **ERS – Spectrum** (CD – Rom). 29(1) : 77 - 94

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๗๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
 จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณวิฑูรย์ วงศ์อิน

ด้วย นายดิเรก บุรณ์เจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต ๑๒ โดยมี ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่งจึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๗๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกิตติศักดิ์ วิทยเดช

ด้วย นายดิเรก บุรณ์เจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี ดร.สงวน ทรรวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่งจึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๗๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณมนัส เวียงวิเศษ

ด้วย นายดิเรก บุรณ์เจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๘๐๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน

ด้วย นายดิเรก บูรณ์เจริญ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูล ในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการตรวจสอบและควบคุม และด้านการปรับปรุงและพัฒนา

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

2.2 ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

3. แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น มีจำนวน 53 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4. ข้อมูลนี้ใช้เพื่อการวิจัย และเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวม คำตอบของท่านถือเป็นความลับ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการแต่ประการใด เพราะการวิเคราะห์ผลจะปรากฏในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

(นายศิเรก บุรณ์เจริญ)

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา
 ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา

2. ประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต

- น้อยกว่า 5 ปี
 ตั้งแต่ 5-10 ปี
 มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นที่เป็นจริงสำหรับท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย
 1 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิต	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
ด้านการวางแผน						
1. มีการประชุมกรรมการดำเนินงานด้านสุขภาพจิต.....						
2. มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพจิตใน สถานศึกษา.....						
3. นำนโยบายหน่วยเหนือมาวิเคราะห์เพื่อการจัด ทำแผนป้องกันสุขภาพจิต.....						

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
4. มีคณะกรรมการจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด.....						
5. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อ ชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด.....						
6. มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ด้านยาเสพติดของ สถานศึกษา.....						
7. ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่ในการป้องกัน ยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา.....						
8. สถานศึกษามีมาตรการปรับพฤติกรรม นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด.....						
9. มีการจัดทำแผนกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด.....						
10. มีการประสานแผนกับหน่วยงานอื่นๆ.....						
11. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนตามแผน ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา.....						
12. นำข้อมูลด้านยาเสพติดมาใช้ในการวางแผน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.....						
ด้านการปฏิบัติงาน						
13. มีการปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด.....						
14. มีการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดที่ หลากหลาย.....						
15. การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ.....						
16. มีการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ.....						
17. มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแก้ไขปัญหายาเสพติด.....						
18. มีการจัดค่ายคุณธรรมป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด.....						

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิต	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
19. มีการเรียนการสอนการป้องกันยาเสพติด แบบบูรณาการร่วมกับรายวิชาอื่น.....						
20. มีการจัดทำระเบียบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.....						
21. นักเรียนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิต.....						
22. มีการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต.....						
23. มีการศึกษานักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นรายกรณีและรายบุคคล.....						
24. มีการปรับลดพื้นที่มูมอับในบริเวณ สถานศึกษา.....						
25. จัดให้มีนักเรียนอาสาสมัครช่วยป้องกันและ แก้ไขปัญหาสุขภาพจิต.....						
ด้านการตรวจสอบและควบคุม						
26. มีมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ บุคลากร.....						
27. ติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.....						
28. ตรวจสอบการใช้ระเบียบและข้อบังคับ นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน สถานศึกษา.....						
29. มีการตรวจสอบนักเรียนและเฝ้าระวังดูแล ป้องกันยาเสพติดอยู่เสมอ.....						
30. มีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่าง ต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิต.....						
31. มีการรับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ของยาเสพติดอย่างเป็นระบบ.....						

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิต	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
32. ประสานด้านการข่าวกับชุมชนและ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหาสุขภาพจิต.....						
33. จัดสายตรวจนักเรียนร่วมในการควบคุมดูแล และเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงต่อยาเสพติด.....						
34. ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของเครือข่าย.....						
35. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมป้องกัน ยาเสพติด.....						
36. การมีส่วนร่วมของครูทุกคนในสถานศึกษา.....						
37. การมีส่วนร่วมของนักเรียนในสถานศึกษา.....						
38. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา.....						
ด้านการปรับปรุงและพัฒนา						
39. มีการปรับปรุงข้อมูลด้านยาเสพติดใน สถานศึกษาอยู่เสมอๆ เป็นปัจจุบัน.....						
40. มีการปรับปรุงแผนป้องกันยาเสพติดให้เป็น ปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ.....						
41. มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาให้มีความ เหมาะสม.....						
42. ปรับกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับ สภาพการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด.....						
43. พัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดให้ สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น.....						
44. ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างความ เข้มแข็งในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด.....						

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิต	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
45. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา สุขภาพจิต.....						
46. บูรณาการการสอนเรื่องสุขภาพจิตให้ สอดคล้องกับรายวิชาอื่นๆ.....						
47. ส่งเสริมการศึกษารายกรณีให้เป็นรูปธรรม ที่ชัดเจนครบถ้วนตามขั้นตอน.....						
48. ส่งเสริมประสิทธิภาพการหาข่าวให้มีความ เหมาะสมและมีความปลอดภัยต่อ ผู้ปฏิบัติงาน.....						
49. ปรับการสื่อสารให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ.....						
50. นำผลการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนา งานให้มีประสิทธิภาพ.....						
51. ปรับการประสานงานและความร่วมมือ ระหว่างชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน.....						
52. ปรับการประสานงานและความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองให้มีความ เหมาะสมมากขึ้น.....						
53. ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อหา ข้อบกพร่องแล้วนำไปกำหนดแนวทาง แก้ไขและปรับปรุง.....						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

คำอธิบายจำแนกเป็นรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 42 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบ ด้วย t-test ถ้าค่า t มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ถือว่ามีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวนทั้งหมด 53 ข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าที่ตั้งแต่ 1.76-5.84 -ซึ่งมี รายละเอียด ดังนี้

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	กลุ่มสูง (n=21)		กลุ่มต่ำ (n=21)		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน						
1. มีการประชุมกรรมการดำเนินงานด้านยาเสพติด	4.43	0.51	3.43	0.60	5.847	.000
2. มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านยาเสพติดในสถานศึกษา	4.24	0.63	3.48	0.60	4.025	.000
3. นำนโยบายหน่วยเหนือมาวิเคราะห์เพื่อการจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด	3.18	0.68	3.33	0.80	2.085	.043
4. มีคณะกรรมการจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด	4.38	0.50	3.52	0.75	4.366	.000
5. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	4.43	0.51	3.62	0.74	4.135	.000
6. มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ด้านยาเสพติดของสถานศึกษา	3.81	0.60	3.05	0.50	4.472	.000
7. ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา	4.71	0.46	4.14	0.85	2.697	.010
8. สถานศึกษามีมาตรการปรับพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	4.19	0.51	3.81	0.81	1.816	.077
9. มีการจัดทำแผนกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด	4.14	0.53	3.57	0.60	3.162	.003
10. มีการประสานแผนกับหน่วยงานอื่นๆ	4.00	0.55	3.62	0.74	1.896	.065

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	กลุ่มสูง (n=21)		กลุ่มต่ำ (n=21)		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการวางแผน (ต่อ)						
11. มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนตามแผนป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา	3.67	0.58	3.24	0.63	2.308	.026
12. นำข้อมูลด้านยาเสพติดมาใช้ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.14	0.48	3.43	0.68	3.953	.000
ด้านการปฏิบัติงาน						
13. มีการปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนด	4.14	0.36	3.62	0.81	2.725	.010
14. มีการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดหลากหลาย	4.71	0.56	3.90	0.83	3.701	.001
15. การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.29	0.72	3.76	0.99	1.957	.057
16. มีการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.43	0.68	3.71	0.96	2.795	.008
17. มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.76	0.44	4.10	0.77	3.457	.001
18. มีการจัดค่ายคุณธรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.67	0.58	3.81	0.93	3.593	.001
19. มีการเรียนการสอนการป้องกันยาเสพติดแบบบูรณาการร่วมกับรายวิชาอื่น	3.81	0.60	3.14	0.48	3.976	.000
20. มีการจัดทำระเบียบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	3.57	0.60	3.10	0.63	2.524	.016
21. นักเรียนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.05	0.38	3.67	0.73	2.116	.041
22. มีการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.29	0.56	3.62	0.67	3.500	.001
23. มีการศึกษานักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นรายกรณีและรายบุคคล	3.81	0.68	3.19	0.75	2.804	.008
24. มีการปรับลดพื้นที่มั่วอบในบริเวณสถานศึกษา	3.95	0.59	3.52	0.68	2.183	.035

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	กลุ่มสูง (n=21)		กลุ่มต่ำ (n=21)		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการปฏิบัติ (ต่อ)						
25. จัดให้มีนักเรียนอาสาสมัครช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.81	0.51	3.05	0.59	4.472	.000
ด้านการตรวจสอบและควบคุม						
26. มีมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.76	0.70	3.14	0.66	2.959	.005
27. ติดตามแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	4.38	0.50	3.62	0.81	3.690	.001
28. ตรวจสอบการใช้ระเบียบและข้อบังคับ นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานศึกษา	3.76	0.63	3.33	0.58	2.308	.026
29. มีการตรวจสอบนักเรียนและเฝ้าระวังดูแลป้องกันยาเสพติดอยู่เสมอ	4.43	0.51	3.76	0.70	3.533	.001
30. มีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด	4.71	0.46	3.95	0.97	3.239	.002
31. มีการรับแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของยาเสพติดอย่างเป็นระบบ	3.95	0.59	3.33	0.73	3.022	.004
32. ประสานด้านการข่าวกับชุมชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.90	0.70	3.19	0.68	3.354	.002
33. จัดสายตรวจนักเรียนร่วมในการควบคุมดูแลและเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด	3.62	0.59	3.14	0.57	2.654	.011
34. ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติงานของเครือข่าย	3.71	0.78	3.10	0.54	2.982	.005
35. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด	4.71	0.46	3.86	0.85	4.045	.000

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	กลุ่มสูง (n=21)		กลุ่มต่ำ (n=21)		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการตรวจสอบและควบคุม (ต่อ)						
36. การมีส่วนร่วมของครูทุกคนในสถานศึกษา	4.57	0.51	3.90	0.77	3.318	.002
37. การมีส่วนร่วมของนักเรียนในสถานศึกษา	4.62	0.50	3.81	0.75	4.123	.000
38. การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	4.67	0.48	3.90	0.77	3.847	.000
ด้านการปรับปรุงและพัฒนา						
39. มีการปรับปรุงข้อมูลด้านยาเสพติดในสถานศึกษาอยู่เสมอๆ เป็นปัจจุบัน	4.19	0.42	3.57	0.60	3.938	.000
40. มีการปรับปรุงแผนป้องกันยาเสพติดให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ	4.14	0.57	3.48	0.75	3.237	.002
41. มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม	4.29	0.46	3.67	0.66	3.525	.001
42. ปรับกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.05	0.50	3.67	0.86	1.763	.086
43. พัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น	3.57	0.60	3.19	0.60	2.059	.046
44. ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.24	0.63	3.62	0.74	2.929	.006
45. พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.81	0.40	4.10	0.89	3.354	.002
46. บูรณาการการสอนเรื่องยาเสพติดให้สอดคล้องกับรายวิชาอื่นๆ	4.10	0.54	3.29	0.84	3.701	.001
47. ส่งเสริมการศึกษารายกรณีให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนครบถ้วนตามขั้นตอน	3.76	0.63	3.38	0.74	1.802	.079

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	กลุ่มสูง (n=21)		กลุ่มต่ำ (n=21)		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการปรับปรุงและพัฒนา (ต่อ)						
48. ส่งเสริมประสิทธิภาพการหาข่าวให้มีความเหมาะสมและมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน	3.57	0.51	3.19	0.81	1.821	.076
49. ปรับการสื่อสารให้มีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ	3.71	0.64	3.24	0.99	1.841	.073
50. นำผลการปฏิบัติงานมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	4.00	0.32	3.43	0.75	3.230	.002
51. ปรับการประสานงานและความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน	4.38	0.59	3.52	0.68	4.366	.000
52. ปรับการประสานงานและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ประกอบการให้มีความเหมาะสมมากขึ้น	4.17	0.46	3.81	0.75	4.706	.000
53. ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำไปกำหนดแนวทางแก้ไขและปรับปรุง	4.19	0.40	3.43	0.60	4.846	.000

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีข้อคำถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรการค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีคำถามทั้งหมด 53 ข้อ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979 ซึ่งมีค่าสูงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	204.07	705.678	26.565	53
Reliability Coefficients				
N of Cases =	42.0	N of Items = 53		
Alpha =	.979			

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายศิเรก บุรณ์เจริญ
วันเดือนปีเกิด	14 มิถุนายน พ.ศ. 2501
สถานที่เกิด	359/1 ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	168 หมู่ที่ 8 ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รองผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบัวหลวงวิทยาคม ตำบลบ้านบัว อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 31000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2513 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทศบาล 1 จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2516 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2525 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์